

Aristofaneen Naisten kansankokous

Koominen ajattelu III

Antiikin Kreikan klassikot osa V.

Helsingin työväenopiston luentokurssi

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993). Kreikan kansallisteatteri.

Naisten kansankokous

(Ekklesiāzūsai)

Kansankokoukseen osallistuvat naiset

Aristoteleen lyhin komedia 1183 säettä

Miehiksi pukeutuneina naiset osallistuvat kansankokoukseen ja esittävät, että kaikki valta annetaan naisille ja mitä siitä seuraakaan.

esitys 391 eaa.

Ensiesityksestä ei tarkkaa tietoa.

Arvelut välille 393-389 eaa. Luultavimmin kuitenkin alkukesän Suuressa Dionysiassa vuonna 391 eaa.

Joka tapauksessa lähes 20 vuotta Naistenjuhlan ja Lysistraten jälkeen. Aristofaneen myöhäistuotantoa

Katsotaan usein kuuluvan keskikomediaan, vanhan ja uuden komedian välillä, toisaalta vielä vahvasti vanha komedia.

Jacques-Louis David: Sapho, Phaon et l'Amour 1809.

Platonin Faon

Samana vuonna 391 eaa. myös Platonin komedia Faon.

Yleensä korostetaan, että kyse siis komediakirjailija Platonista ei hieman nuoremasta filosofi Platonista.

Tosin myös epäily, että oli itse asiassa filosofi Platon nuorena.

Vuodet joiden perusteella filosofi erotettu ikään kuin paljon nuorempana eivät ole mitenkään varmistettuja ja toiset lähteet puoltavat Platonin varhaisempaa syntymää.

Filosofi Platon kirjoitti myös nuorempana draamaa. Tästä kuitenkin toinen esitelmäni.

Faon taas Lesboksen vanha ruma lautturi, jonka Afrodite muutti nuoreksi ja kauniiksi ja johon Sapfo rakastui.

Wilhelm Waegner: Hellas. Das Land und Volk der Alten Griechen, Otto Spamer, Leipzig, 1867. Lysandros määrää Pireuksen muurit purettaviksi.

Ateenan imperiumin kaatuminen

Yli kymmen vuotta Peleponnesolaissotien lopusta

Aigospotamoin meritaistelussa 405 eaa. Lysandroksen johtama Spartan laivasto kukisti Ateenan laivaston.

Ateena menetti meriherruutensa eikä saanut viljaa toimitetuksi

Sparta piiritti Ateenaa ja lopulta Theramenes neuvotteli Spartalaisten kanssa rauhan, jonka kansankokous hyväksyi maaliskuussa 404 eaa.

Teebalaiset olisivat halunneet tuhota koko Ateenan, mutta ainoastaan Pireuksen pitkät muurit määrättiin tuhottavaksi, Delian meriliitto lopetettiin, Ateena laivasto määrättiin pienemmäksi ja pakotettiin alistumaan Spartan johtamaan Peloponnesolaisliiton.

Theramenes kuvattuna 1500-luvun kaiverruksessa

30 tyrannia

Sodan jälkeen hetkeksi valtaan spartalaismielinen harvainvalta.

Harvanvallan kannattajat palasivat maanpaosta ja saivat tukea Spartalta.

Spartassa viisi ephoria, tarkastajaa, ylitse katsojaa, jotka vahtivat valtiomuotoa. Nyt Ateenan viisi tarkastajaa valmistelemaan harvainvaltaista valtiomuotoa.

Valitsivat 30 miestä hallinnoimaan, eforit 10, Theramenes 10 ja Lysandros 10. Vallassa vain kahdeksan kuukautta huhtikuusta 404 eaa.

Sai 30 tyrannin nimen toimistaan, tuomitsi kuolemaan ja maanpakoon demokratian kannattajia ja pakkolunasti metiokkien omaisuuksia.

Theramenes edusti maltillisempia terroria kritisoivia, Kritias, Platonin eno ja yksi Sokrateen piiristä, taas radikaalimpaa siipeä.

Theramenes yrittää laajentaa kansalaisasemaa ja kritisoii terroria. Kritias vähensi asetta kantavat 3000 mieheen ja hankki lopulta kuolemantuomion harvainvallan terroria kritisoineelle Theramenekselle, joka pakotettiin juomaan myrkkyä.

Andrea Alciato: 1566. Thrasybulos seppelöidään demokratian palauttajana.

Ateenan demokratia

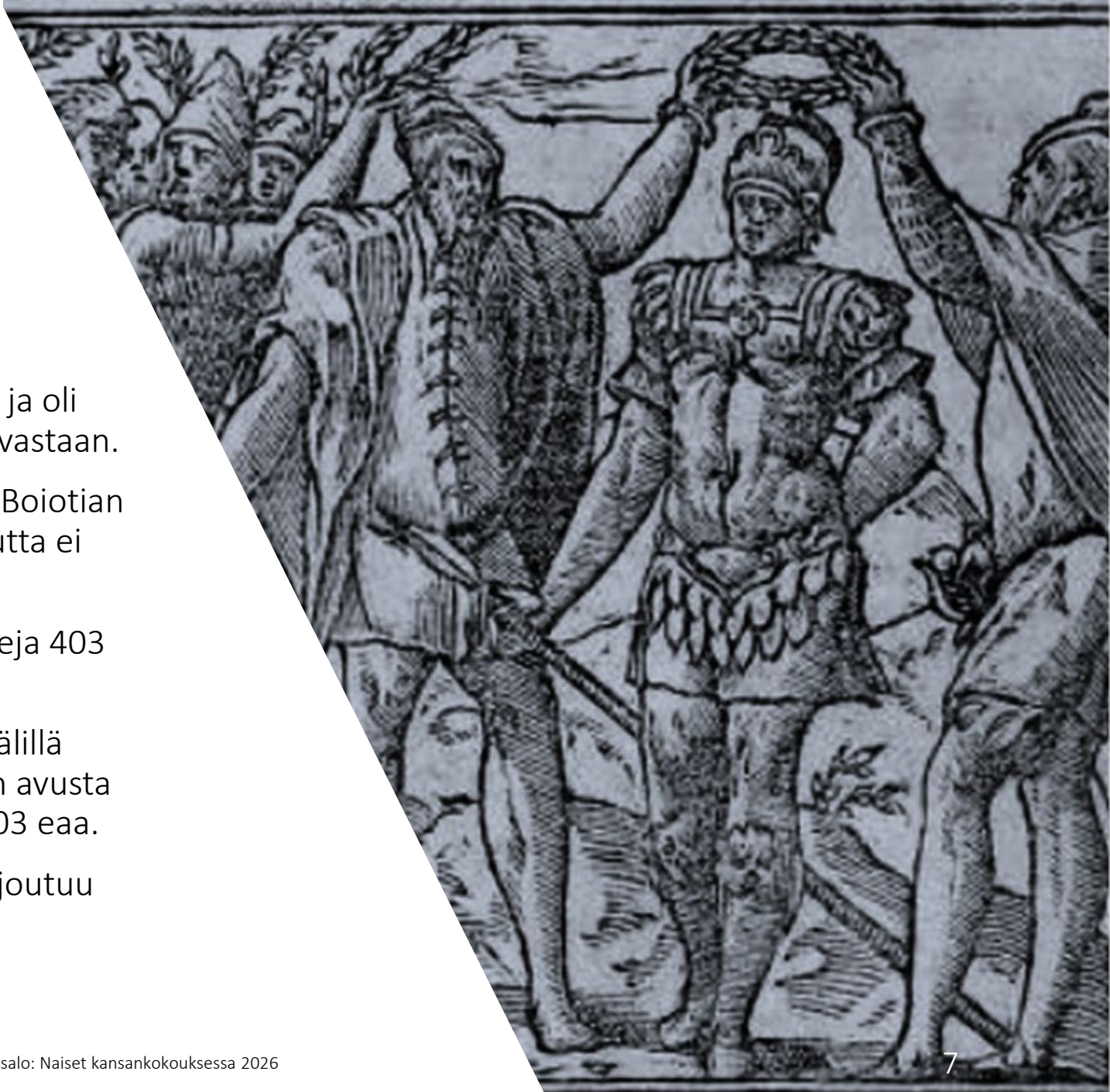
Thrasybulos, jonka laivasto oli valinnut johtoonsa jo aikaisemman harvainvallan vallan kaappauksen aikaan ja oli ollut kukistamassa sitä alkoi taas taistelun 30 tyrannia vastaan.

Kokosi armeijan ja valtasi Fylen linnoituksen Attikan ja Boiotian rajalla. 30 tyrannin armeija aloitti taistelut vastaan, mutta ei pärjännyt lainkaan ilman Spartan apua.

Thrasybulos valtasi Pireuksen jossa ei enää suojamuureja 403 vuoden lopussa.

Sisällisota harvainvallan ja demokratian kannattajien välillä vuoteen 403 eaa. Lopulta Sparta vetäytyi harvainvallan avusta ja Thrasybuloksen johdolla demokratia palautetaan 403 eaa.

Seuraavan kerran kyseenalaistetaan vasta kun Ateena joutuu Makedonian vallan alle 322 eaa.

Ateenan Pnyks.

Kansalaispalkka

Uudistettu demokratia

Perikles esittänyt kansantuomareille palkkion

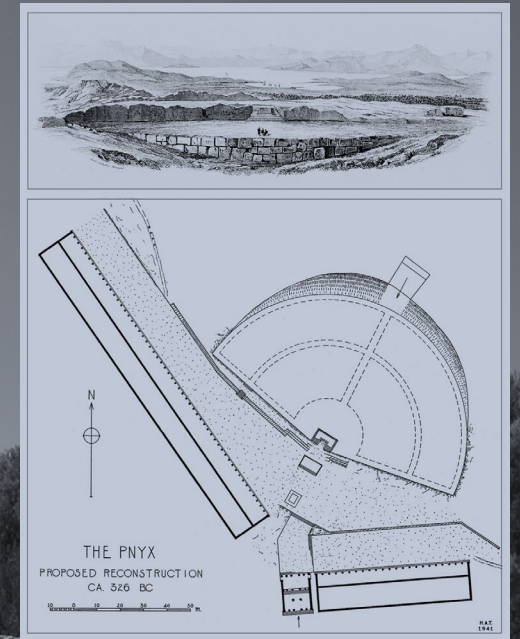
Komediassa vanhat miehet riippuvaisia

Nyt uudistus kansalaispalkka myös kansankokoukseen osallistujille.

Kasvoi nopeasti yhdestä obolista kolmeen oboliin

Tosin vain 6000 ensimmäistä.

Ateena myös jälleen rakensi laivastonsa ja myös Pireuksen muurit ja vaikka ei enää saanut palautettua imperiaalista johtoasemaa nousi uudestaan keskeiseksi vallaksi.

Korintin sotaa esittävä hautareliefi Ateenasta 394-393 eaa.

Korintin sota 395-387 eaa.

Esityksen aikana kuitenkin taas sota käynnissä.

Nyt Korintin sota, jossa Ateena, Argos, Korintti ja Theba yrittivät Persian avustuksella kukistaa Spartan ylivallan.

Spartasta oli tullut alueen suurvalta, mutta sen käyttäytyminen liittolaisiaan kohtaan aiheutti närää. Lopulta sen vahvimmat liittolaiset Korintti ja Theba liittoutuivatkin Ateenan ja Argoksen kanssa Spartaa vastaan. Samalla Persialaiset lakkasivat tukemasta Spartaa.

Tilanne kuitenkin kääntyi taas kun Persia pelkäsi voimistunutta Ateenaa ja hylkäsi sen tukemisen. Lopulta Persian kuningas saneli niin sanotun kuninkaan rauhan, jossa kaikkien kaupunkien pitäisi olla itsenäisiä ja liittoutumat lopetettiin.

391 eaa. Persia hylännyt Ateenan tuen, Ateena taas ongelmissa. Sparta tarjonnut rauhaa, jonka neuvottelijat hyväksyneet, mutta Thrasybulos sai puheellaan kansankokouksen hylkäämään sen.

Le Donne al Parlamento di Aristofane. Inda, Siracusa 2013.

Praksagora

Nimi tarkoittaa 'julkisissa kokouksissa tai julkisesti toimiva/ aktiivinen'.

Nimi esiintyy mm. kolmessa attikalaisessa piirtokirjoituksessa 300-luvun alkupuoliskolla eaa.

Paradoksaalinen naisen nimi, sillä naiset juuri suljettu ulos julkisesta toiminnasta

Lysistrate viite Ateenan ylipapittareen, jolla uskonnollis-julkista valtaa ja puheoikeus

Praksagora astuu kuitenkin juuri miesten varsinaiselle alueelle, julkiseen toimintaan kaupungin poliittisessa hallinnossa.

Ecclesiazusae (1956)

Blepyros

Praksagoran vanhempi aviomies

Tihrustelija, töllistelijä

Praksagora – toiminnan nainen

Mies toiminnan katselija

Sittemmin stereotypia – jos nainen toimija – mies vetelys

Jos nainen itsenäinen, mies tohvelisankari

Blepyros ilmestyy näyttämölle kirjaimellisesti vaimon tohveleissa

Ensimmäinen tohvelisankari?

Naisvalta

Gyneokratia

Ei naisen valta tai matriarkaatti

Ei naisten yksityinen, sosiaalinen, sukupuolinen valta

Naisten julkinen poliittinen valta tai naiset poliittisessa
vallassa ryhmänä

Kreikkalaiset myytit Lemnian naisista ja Amazoneista

Pelko miesten tappamisesta tai alistamisesta

Feministiset utopiat naisten yhteiskunnista

Naisvalta poliittisena hallintana

Naiset pitävät poliittiset kokoukset ja hallitsevat

Naisten valta ei radikaali ajatus, mutta naisten poliittinen valta radikaalia mieskansalaisten tasavertaisessa järjestelmässä

Edelleen joidenkin vaikea sulattaa – ”tytöt leikkii politiikkaa”.

Naisliiton eduskuntaryhmä 1907

Kansanedustajat

2318 vuotta Aristofaneen komediasta ensimmäiset 19 naiskansanedustajaa Suomessa.

Suomessa ei ensimmäisenä äänioikeutta, mutta ensimmäisenä valittiin naisia kansanedustajiksi.

N° 38. Naisliiton eduskuntaryhmä

Naisten kaupunki 1405

Christine de Pizan:

La Cité des dames 1405

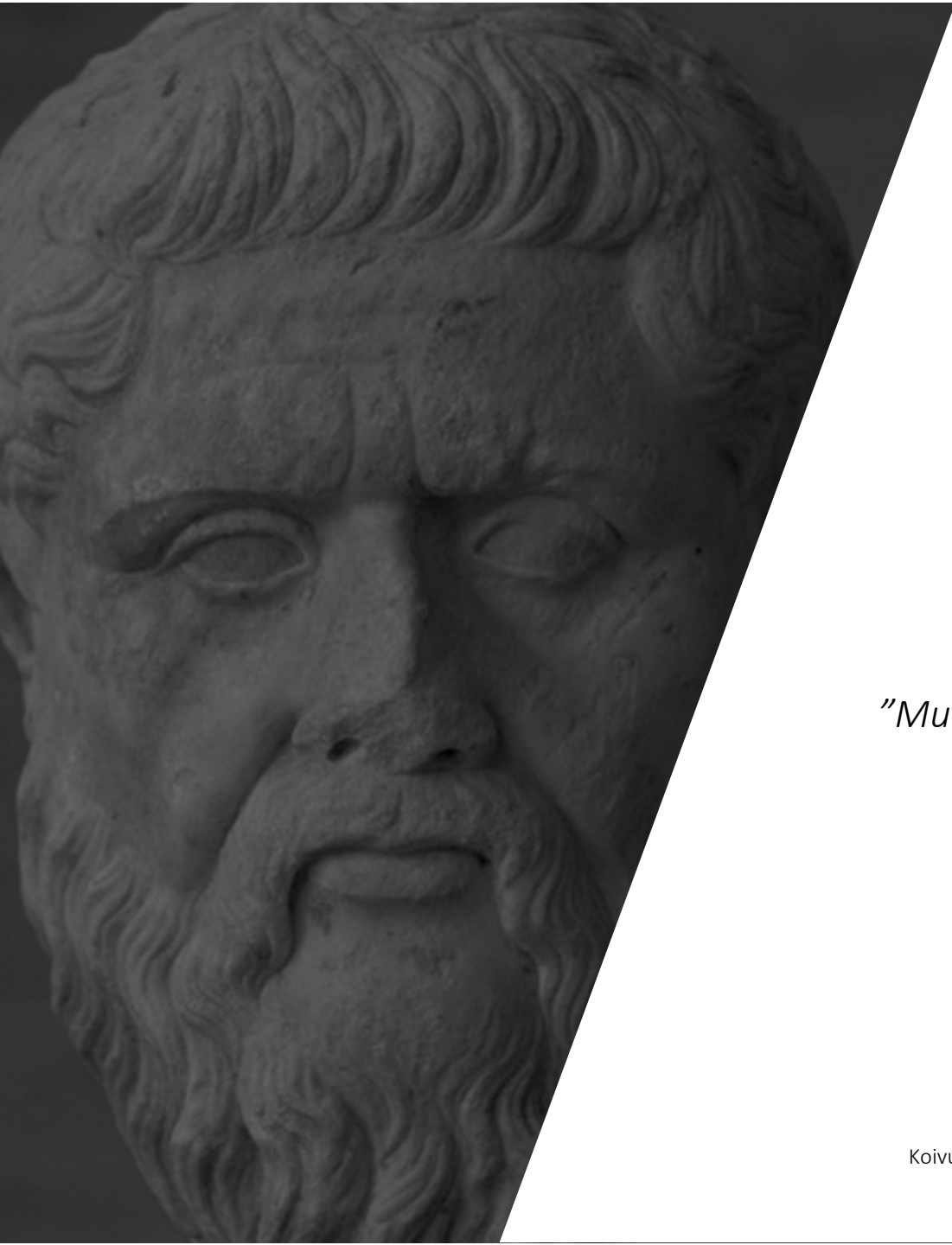
Naisjärjestys?

Aristofaneella naiset eivät vain osallistu kansankokoukseen vaan äänestyttävät siellä kokonaisen valtiomuodon muutoksen

Kaikki valta naisille - vallankumous

Valtiomuoto (politeia) muutetaan

Käännetään ylösalaisin, aikaisempi poliittinen hallinta miehillä, nyt naisilla

Roomalainen marmorikopio Silanionin pystistä akatemialle Platonin kuoleman jälkeen n. 348/347 eaa.
Platonin Valtio:

Platonin Valtiomuoto (Politeia)

Platonin poliittinen filosofia konstituution muutoksena

Radikaali muutos – utopia

Aristofaneen komedian vaikutus – naisten valta ja kommunismi

Platonin valtion kolme koomista ajatusta:

*”Mutta se mitä nyt sanomme, ilmenee monelle naurettavana (geloia), jos
laitamme sen käyttöön, koska se on vastoin tapoja (ethos)”*

Naurun hyökyaallot

1. Aalto: luonto (fysis): Vartijamiesten ja naisten yhdenvertaisuus
2. Aalto: yhteinen (koinon): Kommunismi, kaikki yhteistä
3. Aalto: Oikeudenmukaisuus (dikaios): Filosofit hallitsijoina

Koomisin ajatus – Filosofien hallinta

Filosofien tultava kuninkaiksi (philosophoi basileusôsin) poliiksissa tai sitten niiden, joita me nyt sanomme kuninkaiksi ja hallitsijoiksi (dunastai) on ryhdyttävä filosofisoivaksi suvuksi, niin että poliittinen voima ja filosofia (dunamis te politikê kai philosophia) yhtyvät: sen sijaan kaikki ne luonnot, jotka nyt suuntautuvat yksinomaan toiseen tai toiseen, on pakostakin suljettava pois.

Kyseessä ei hallitsijoiden määrä vaan laatu, minkälainen hallitsija

Oikeamielisyys tavoitteena – filosofi omistautunut oikeamielisyydelle

Platonilla naisvartijat, naisfilosofit?

Aristofaneella filosofia termi juuri Praksagoran yhteydessä.

Nicolas-André Monsiau:
Aspasie s'entretenant avec les hommes illustres 1801

Naisfilosofi - Aspasia

Ateenan tunnetuin julkinen nainen. Naispuolinen Sokrates?

Miletoksen oppineista piireistä, tunnettu puhetaidoista ja oppineisuudesta

Ristiriitaiset kuvaukset, suuri osa naisvihamielistä herjaa

- Aiskhineella retoriikan ja erotiikan opettajana.
- Ksenofonilla puhetaidon opettaja sekä Sokrateen lähipiiriläinen.
- Komedioissa bordellinpitäjä, konservatiiveille demokratian huora

Aspasia. Roomalainen kopio alkuperäisestä kreikkalaisesta rintakuvasta 400-luvulta eaa.

Aspasia Miletoslainen

Perikleen puoliso (jalkavaimo/rakastaja).

Yhteinen poika Perikles nuorempi. Aspasia siirtolainen, ei täyttä Ateenan kansalaisuutta. Perikleella kaksi laillista lasta, joiden äiti ei jäänyt historiaan.

Perikleen kuoltua yhteen demokraattijohtajan ja kenraali Lysiklen kanssa.

Perikleen kumppanina merkittävä vaikutus Ateenan kulttuuri- ja julkisessa elämässä – aktiivisesti toimiva, praksagora

Aspasia nähty Praksagoran mallina ja Praksogora taas Aspasian koomisena versiona.

Viipurin teatteritalo &
Adolf Jalmari Finne (1874 –1938)

Naishallitus

Ensimmäinen suomenkielinen
antiikin komedian esitys 1907

Suomalaisessa Maaseututeatterissa
Viipurissa.

Komedian ohjasi ja käänsi Jalmari
Finne, paremmin tunnettu Kiljusen
herrasväestä.

Finne siirtynyt Maaseututeatterin
johtajaksi Suomen
Kansallisteatterista vuonna 1904.

Erosi tehtävästään saman
näytäntökauden lopussa.

Suomennos 2025

Suomennos Erkki Sironen

Teoksessa Aristofanes: Aristofanes 2025.

Essee: Erkki Sironen

Aristofaneen naiskomedioista ja aiemmista suomennoksista.
Naisten kansankokous – naisten juonimaksi esitetty
”kommunistinen” utopia-ajatuskokeilu

Luennolla käytetty pääosin Sironen mainiota suomennosta,
tosin jälleen sitä tärvellen Markun omilla muutoksilla.

Naiset kansankokouksessa

Ecclesiazusae 2015.
Epidauroksen teatterissa.

Näyttämö

Praksagoran ja Blepyroksen

kotitalon edusta.

Edessä kotialttari.

Varhainen aamu.

Prologi

Las asambleístas: Teatrolatina Madrid 2024.

Nainen tulee ulos

Praksagora tulee ulos talosta lampun
kanssa ja alkaa puhutella lamppua
juhlallisen kunnioittavasti kuin jumalia

Trophime Bigot, Maître à la Chandelle (1579–1650): Nainen kaataa öljyä lamppuun.

Lampun puhuttelu

Oi sinä dreijatun lampun kirkkain silmä,

nerokkuuden kaunis keksintö – syntyperäsi ja osasi paljastan

Keraamikon voimallisen pyörittämisen synnyttämänä pidät auringon

kirkasta kunniaa sieraimissasi

[Heiluttaa lamppua]

Laita liikkeelle lieskasi sovitut merkit!

Nicolaas Verkolje (n. 1673-1476)

Lampun salaisuudet

Vain sinulle tämän paljastan sillä makuukammareissammekin
Afroditen asentoja kokeillessamme olet läsnä lähellämme.

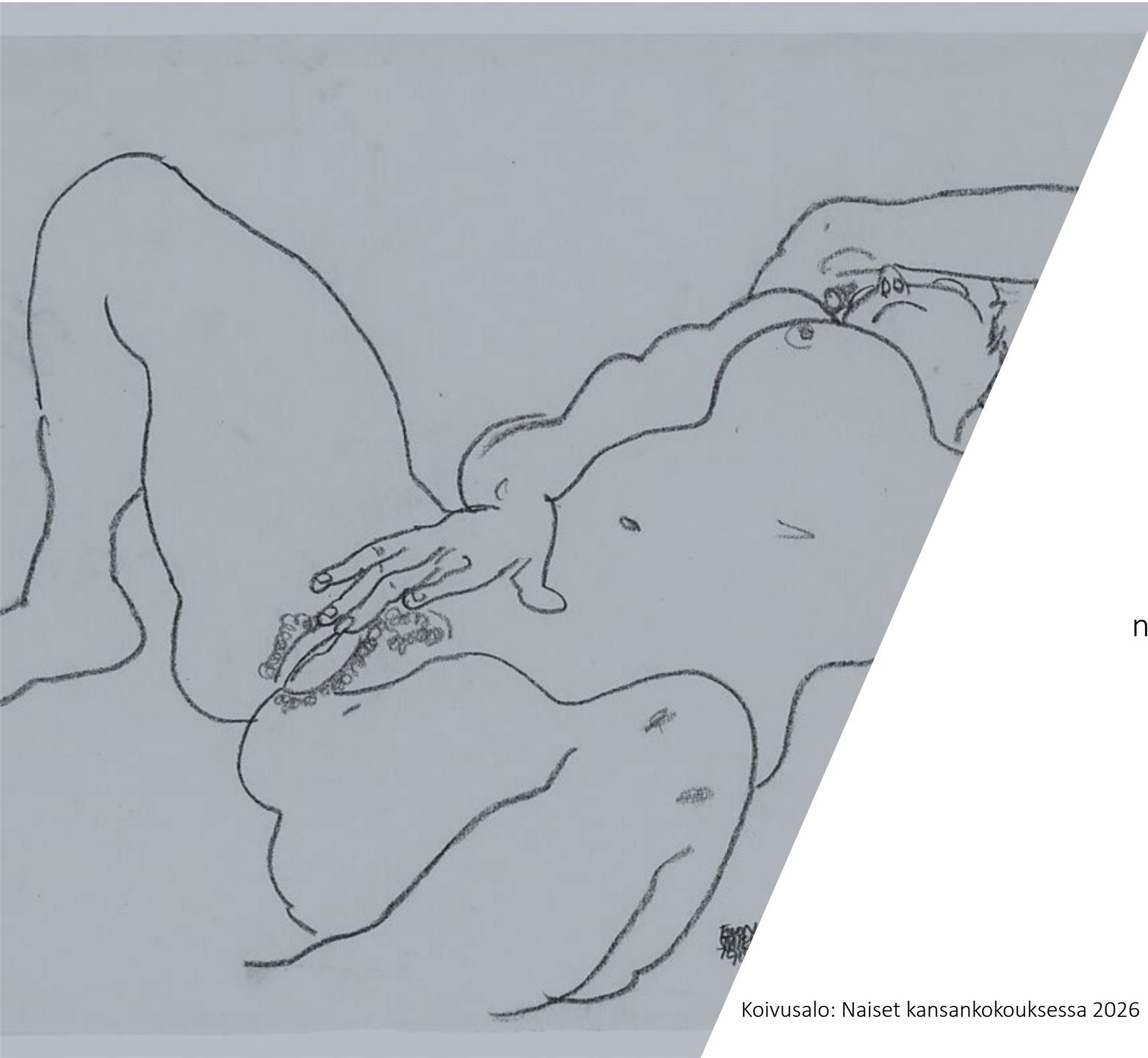
Taakse vääntyviä vartaloitamme valvovaa silmääsi kukaan ei
makuukammareistamme karkota

ja sinä ainoana valaiset reisiemme salatuita sopukoita, kärventäen
siellä rehottavaa karvaa.

Et muille lörpöttele

Hedelmäisiä käytäviämme
Bakkoksen nesteestä täysiä
salaa raottaessamme olet vierellä läsnä etkä
näistä avustamistasi toimista lörpöttele muille.
[salaa raottaa ruokavarastoja/vulvaa]

Nicolaas Verkolje (n. 1673-1476)

Skiroforia juhlat

Siitä hyvästä saat tietää (suneisei) myös tuoreet päätöksemme, jotka Skira-juhlassa ystävättäreni tekivät ...

[Kuten Naistenjuhlassa päätös jälleen naisten keskinäisessä uskonnollisessa juhlassa. Skiroforia Thesmoforiaan liittyvä oma juhla, jota vietettiin myös Demeterin ja Persefoneksen kunniaksi ja Ateenassa myös Pallas Athenen kunniaksi.

Kulkueessa valkoiset päivänvarjot (skiron) ja vietettiin Skiroforion-kuun 12. päivä. Noin kesä-heinäkuun aikoihin.]

Las asambleístas: Teatrolatina Madrid 2024.

Missä kaikki ovat?

[Kuten Lysistraten alussa ketään ei ole tullut paikalle]

Mutta kukaan niistä, joiden piti olla paikalla,

ei ole täällä, vaikka on aamunsarastus

ja kansankokous (ekklēsia) on tuota pikaa;

meidän kumppanien (hetairas) täytyy valloittaa

istumapaikat (hedras) kuten Fyromakhos kerran sanoi, jos

vielä muistatte ja istua niissä huomaamatta.

[Fyromakhos ateenalainen nimi, mutta ei tietoa kuka. Ei tietoa mikä vitsi

Frymakhoksen lausuma luultavasti liittynyt kumppaneiden ja

istumapaikkojen sekoittamiseen]

Missä viipyvät?

Missä viipyvät?

Eivätkö ole saaneet neulottuja partoja, joita sovimme
pitävämme?

Vai oliko miesten vaatteiden salaa varastaminen liian
vaikeaa?

Hei, nyt näenkin tuolta lampun tulevan.

Annapas kun astun taas vähän taaksepäin, jos saapuja
sattuukin olemaan joku mies.

Parados

Ei kuitenkaan koko kuoron sisääntuloa kerralla vaan naiset saapuvat pienemmissä ryhmissä ja myöhemmin muodostavat kuoron. Kuoro myös hyvin aikaisessa vaiheessa. Myöhemmin ikään kuin toinen varsinainen parados, jossa kuoro kuitenkin lähtee.

Kuoro?

NAINEN A / KUORONJOHTAJA

Nyt on pysyttävä
liikkeessä, koska
[aamun] airut äsken
edetessämme kiekaisi
jo toisen kerran!

Praksagora palaa

PRAKSAGORA TULEE TAPAAMAAN SAAPUJIA

Ja teitä odotellessani minä olin valveilla koko yön!

Mutta annapa kun tämän naapurin naisen kutsun
esiin koputtamalla ovea, hänen miehensä ei saa
huomata mitään.

Benevento, Teatro Romano, 1957

Soutelemassa koko yön

NAAPURIN NAINEN

Kuulin kyllä kenkiä vetäessäni sormiesi rapinan, koska en ollut nukuksissa.

Rakas ystävättäreni! Mies, jonka kanssa elän yhdessä, on Salamiksesta;

hän souteli minua kaiken yötä peitteissä, niin että vasta äsken sain otetuksi hänen viittansa!

[Salamiseksessa Ateenan laivasto, mies soutuja laivastossa. Salamilaiset myös kerskuivat seksuaalisella kyvykkyydellään.]

Las asambleístas: Teatrolatina Madrid 2024.

Lisää naisia

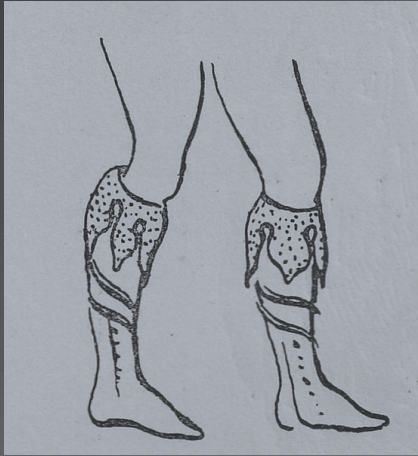
PRAKSAGORA

Näen tosiaankin Kleinareten ja Sostraten
tuossa jo olevan tulossa, myös Filaineten.

KUORONJOHTAJA

Ettekö aio kiiruhtaa, Glyke valalla vannoi että
viimeinen tulija maksaa sakkoa kolme
khoeta viiniä ja koiniksi verran
kikherneitä/penistä?

Suurissa saappaissa

NAAPURIN NAINEN

Etkö näe Smikythionin vaimon Melistikhen
kiiruhtavan [miehensä] saappaissa [embasin]?

NAINEN A:

Olikin odotettavaa, ainoana varmaan pääsi rauhassa
lähtemään mieheltään.

[Smikythion vanhempi Ateenalainen mies. Ei ota eteen ja siten ei vaivaa
vaimoan läpi yön]

Kuoro koossa

NAAPURIN NAINEN

Etkö näe kapakoitsijan vaimoa Geustrateta (maistien monelle antaja),
jolla on soihtu oikeassa kädessään?

PRAKSAGORA

Näen myös Filodoretoksen ja Khairitadeen vaimojen tulevan tänne, ja hyvin monia muita naisia, jotka ovat merkittäviä kaupungille.

Vielä yksi

TOINEN NAINEN JUOKSEE HENGÄSTYNEENÄ PAIKALLE

Oi rakkaimpani, minulle oli yhtä kärsimystä päästä
livahtamaan pakoon, sillä mieheni yskiskeli koko yön kun
oli illalla ahtanut anjoviksia.

[pienet ruodot kurkussa]

Onko tehty kaikki?

PRAKSAGORA

Istukaapa sitten, niin että kysyn tästä
teiltä kokoontuneilta: oletteko tehneet
kaiken sen,
mistä Skira-juhlassa päätettiin?

Karvat kasvamaan

NAAPURIN NAINEN

Minä ainakin!

Ensinnäkin kainalokuoppani ovat tuuheammat kuin pusikko, aivan kuten sovittiin ja aina kun mieheni meni Agoralle, öljysin koko vartaloni ja vietin päivää auringossa saadakseni rusketusta.

TOINEN NAINEN

Minäkin.

Karvanpoistoveitsen/partaveitsen heitin pois talosta heti ensiksi, tullakseni täysin karvaiseksi enkä enää naista muistuttaisi.

Parrat?

PRAKSAGORA

Onkos teillä parrat, jotka kaikki sanoitte
tuovanne kun kokoonnumme?

NAAPURIN NAINEN

Kyllä, kautta Hekaten, minulla on tämä
kaunokainen!

TOINEN NAINEN

Ja minulla mahtavampi kuin Epikrateella!

[Epikrates, johtava poliitikko, jolla mahtava iso parta. Lisänimi
sakesforos 'jättimäisen kilven kantaja'.]

Muut

PRAKSAGORA KYSY Y KUOROLTA

Entä te?

NAAPURIN NAINEN:

Myöntävät — ainakin nyökkäilystä päätellen

PRAKSAGORA

Ja tosiaan muutkin asiat olette näköjään
hoitaneet;

teillähän on lakonialaiset (miesten spartalaiset varsisandaalit)
ja sauvat ja miesten himationit, aivan kuten
sovimme.

Ryhmysauva

NAAPURIN NAINEN NÄYTTÄEN KÄVELYKEPPIÄ, JOSSA ON NUPPI

No minä ainakin toin omasta puolestani
tämän Lamioksen ryhmysauvan (skutalon) salaa, kun hän oli
nukkumassa.

TOINEN NAINEN

Onko piereskelevän ryhmysauva?

[Lamia hirviö , jolla sauva ja käytti pahanhajuisia pieruja karkottamaan vihollisia]

PRAKSAGORA

Kyllä kautta Zeus Pelastajan ja hyödyllinen sille, joka kulkee
nahkaisessa taljassa kaikki-näkevänä (panoptou) [Argos-hirviö]
kansanpaimentaja.

Paikat edestä

PRAKSAGORA

Mutta hei, jatkakaamme suunnitelmaamme,
niin kauan kuin vielä näkyy tähtiä taivaalla!
Kansankokous, johon olemme valmistautuneet
menemään, alkaa auringon noustessa.

NAAPURIN NAINEN

Kyllä, kautta Zeuksen, niinpä meidän tosiaan
täytyy varata istuimia puhujakorokkeen
alapuolelta, vastapäätä prytaneja.

Käsityöt mukaan

TOINEN NAINEN NÄYTTÄÄ TUOMAANSA KÄSITYÖKORIA

Kautta Zeuksen, siksi toin mukaanni tämän karstaamista varten, kunnes kansankokous on täyttynyt.

PRAKSAGORA

Vai että täyttynyt — sinä kurja!

TOINEN NAINEN

Kautta Artemiksen, kyllä vain!

Miten niin en kuulisi puheita, jos samalla karstaan? Lapseni ovat vaatteita vailla!

Oltava miehiä

PRAKSAGORA

Vai että karstaat? Sinun ei pidä mitään
vartalostasi näyttää istuville!

Hyvinpä meillä menee, jos kansankokous on
täynnä ja sitten joku meistä muiden ohitse
kulkiessaan nostaa helmojaan ja näyttää
...puskansa/Formisiuksensa.

[Formisius poliitikko, jolla myös iso parta]

Mutta jos olemme ensimmäisinä istumassa,
kukaan ei huomaa kun pidämme vaatteet
tiukasti ympärillämme. Ja kun olemme
laskeutuvat partamme sitoneet kunnolla kuka
meidät nähdessään ei luulisi meitä miehiksi?

Ecclesiazousae (2015).
Ohajus Y. Bezos, kuva
M.Stafylidou

Agyrrhios

NAAPURIN NAINEN:

Ainakaan Agyrrhioksen tekemää
Pronomoksen parran sieppaamista ei
huomattu, vaikka hänän oli aiemmin
naisahtava/nainen (gunē)!

Ja kuten huomaat nyt hän on ”suurimpien
tekojen tekijä/ paneskelija kaupungissa.

[Agyrrhios keskeisimpiä politiikkoja, ehdotti
kansankokouspalkkiota ja valittiin kenraaliksi 390/89 eaa.
Halusi myös pienentää komediakirjailijoiden palkkioita.
Rikas mies ja myöhemmin syytteessä Ateenalle
aiheuttamista vahingoista.]

Hyvää kaupungille

PRAKSAGORA

Tämän vuoksi, kautta valkenevan päivän,
rohjetkaamme ryhtyä moiseen rohkeaan
tekoon, jos vain pystymme ottamaan
kaupungin toimet haltuumme, niin että
voimme tehdä jotain hyvää
kaupungillemme.

Nythän emme souda lainkaan vaan
seisomme tyvenessä.

Las asambleístas: Teatrolatina Madrid 2024.

Naisenmielinen?

NAAPURIN NAINEN

Mutta miten naisenmielinen naisten yhtymä
voisi pitää julkisia puheita kansalle (dēmēgorēsei)?

PRAKSAGORA

Paljon paremmin kuin muut!

Sanotaanhan, että kaikki ne nuoret miehet,
joita eniten jyskytetään (spodountai) ovat
vaikuttavimpia (deinotatous) puhumaan

ja meillähän on myös onni olla tuosta osallisia!

Lörpöttelyn harjoittelu

NAAPURIN NAINEN

En tiedä — mutta kokemattomuus on pelottavaa!

PRAKSAGORA

Mutta emmekö tarkoituksella kokoontuneet tänne, jotta voimme täällä harjoitella etukäteen puheita.

Ole hyvä ja sido parta leukaasi joutuin, samoin kaikki muutkin, jotka olette kai harjoitelleet lörpötystä.

TOINEN NAINEN

Ystävä hyvä, kukapa meistä ei osaisi lörpöttää?

Clémentine Delait, La Femme à Barbe (1865-1939).

Parrakkaat naiset

TOINEN NAINEN PEILI KÄDESSÄÄN

Tule tänne, Oi ihanainen (glukutatē) Praksagora!

Katso, onneton,
kuinka naurettavalta (katagelaston) tämä [asia] näyttää.

PRAKSAGORA

Miten niin naurettavalta?

TOINEN NAAPURIN VAIMO

Aivan kuin joku olisi grillattaville mustekaloille parran
pukenut.

[Mustekalan valkoisuus – parta]

Järjestäytyminen

PRAKSAGORA PUHEENJOHTAJANA

Uhrien puhdistaja,
kuljettele hilleriä ympäriinsä!

[kansankokouspaikan pyhittäminen]

ÄÄNEKKÄÄSTI.

Menkää eteenpäin!

OSOITTA A KUVITTEELLISTA MIESTÄ.

Arifrades, lopeta lörpöttelysi!

Minne menet, istu paikallasi!

Kuka haluaa puhua?

PRAKSAGORA

Kuka haluaa puhua julkisesti

tis agoreuein bouletai

Episodi: Harjoituspuheet

Juoma?

TOINEN NAINEN

Minä!

PRAKSAGORA

Laitapa seppele päähäsi, ja onni olkoon myötäsi!

TOINEN NAINEN: Kas näin! PRAKSAGORA Saat puhua!

TOINEN NAINEN: Pitäisikö puhua ennen juomista?

PRAKSAGORA Juomistako?

TOINEN NAINEN

No miksi muuten seppele, oi hunajainen!

PRAKSAGORA

Tulepas pois sieltä! Harmia olisit meille tehnyt.

Humalaisten päätökset

TOINEN NAINEN

Miten niin? Eikö kansankokouksessakin juoda?

PRAKSAGORA

Vai juodaan, voi hyvänen aika sinua!

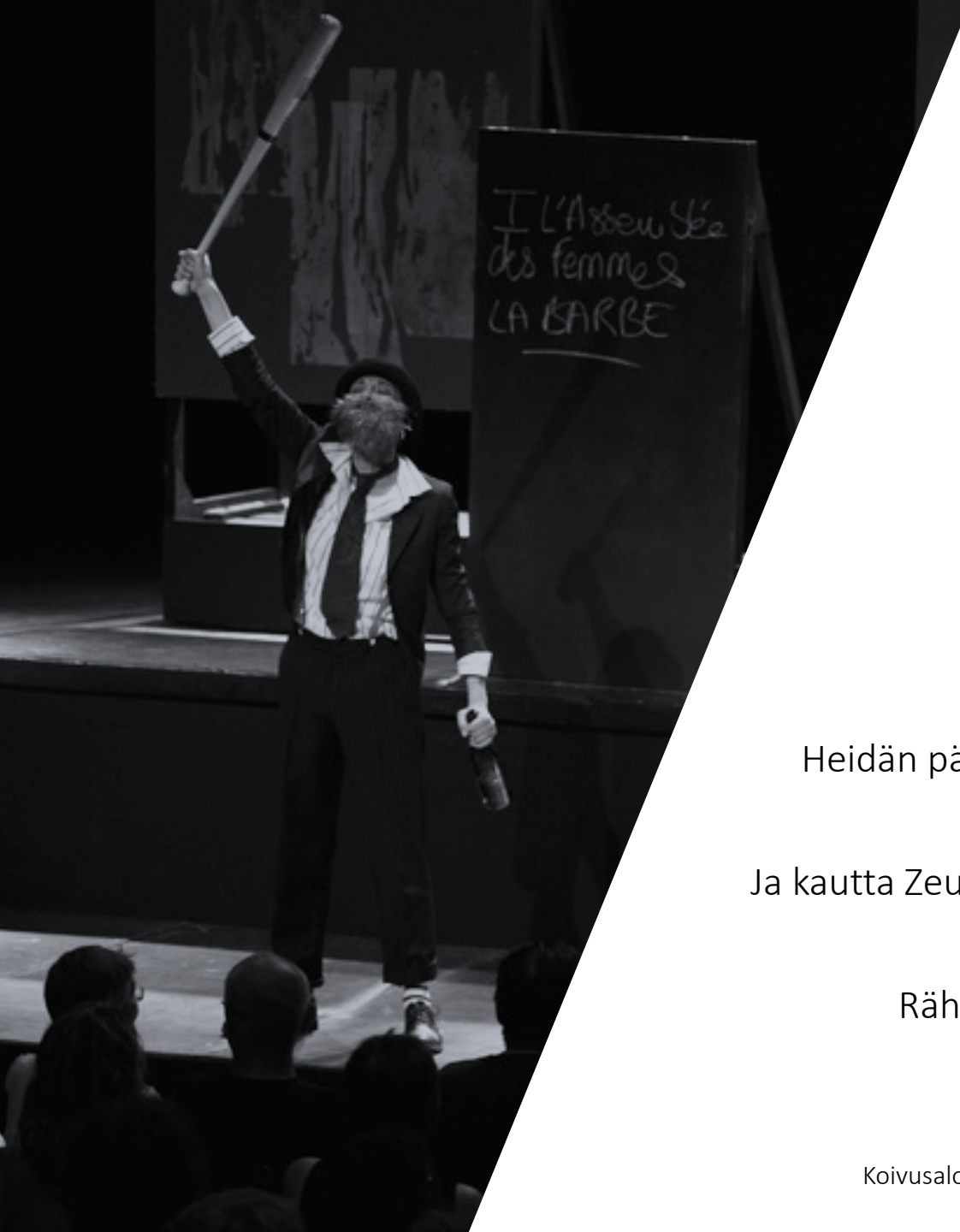
TOINEN NAINEN

Kyllä, kautta Artemiksen, vieläpä väkevänä.

Heidän päätöksensä tekemisistäänhan ovat pohdinnoissaan kuin humalassa sutaistuja.

Ja kautta Zeuksen, vuodattavat aina juomauhreja. Minkä vuoksi rukoilisivat niin vuolaasti, ellei viinin?

Rähisevätkin kuin juopuneet ja jousimiehet vievät liikaa ottaneet pois.

Takaisin istumaan!

PRAKSAGORA

Mene istumaan alas! Ei sinusta ole mihinkään.

TOINEN NAINEN

Kautta Zeuksen, olisi parempi ollut jos en olisi partaa kasvattanut, sillä näännyn janoon!

PRAKSAGORA

Onko joku toinen, joka haluaa puhua?

Parempi puhe?

NAAPURIN NAINEN

Olisin toivonut, että joku toinen tottuneempi olisi paremmin puhunut ja olisin voinut istua hiljaa,

Mutta nyt minun on tehtävä oma ehdotukseni ettei kapakoissa saa vettä laittaa [viini]sammioihin. Se ei minusta vaikuta hyvältä kautta kaksoisjumalattarien.

PRAKSAGORA

Ei, kautta kahden jumalattaren, sinä kurja! Missä on mielesi/järkesi (noun)?

NAAPURIN NAINEN

Mikäs on? En minä sinulta ainakaan juomaa pyytänyt!

PRAKSAGORA

Et kautta Zeuksen, mutta miehenä vannoit kahden jumalattaren kautta; tosin muutoin puhuit nokkelasti.

NAAPURIN NAINEN

Ohoh niinpä tein! Kautta Apollonin —

Uusi yritys

PRAKSAGORA

Lopetahan sitten, sillä minä en taida astua askeltakaan eteenpäin kansankokousnaisena, ennen kuin kaikki sujuu täysin oikein

TOINEN NAINEN

Anna seppele! Aion puhua uudestaan, sillä luulen harjoitelleeni jo hyvin.

Mielestäni te naiset, jotka istutte..

Epigonos

PRAKSAGORA

Sinä kelvoton puhuttelet miehiä naisina?

TOINEN NAINEN OSOITTA YLEISÖÖN

Se johtui tuolla olevasta Epigonoksesta, sillä vilkaisin sinne ja luulin puhuttelevani naisia.

[Epigonos muuallakin komediassa naismaisuuudesta (parrattomuudesta) pilkattu mies, joka viihtyi naisten seurassa. Harvinainen nimi löytyy myös kulttiin osallistujien listasta, jossa on ainoana miehen nimenä naisten nimien joukossa.]

PRAKSAGORA

Mene sinäkin takaisin istumaan!

Giannis Margaritis
Ecclesiazusae (1987)

Parempi minun puhua

PRAKSAGORA

Esitystenne takia minun on
parempi itse puhua.

Otan tämän seppeleen.

Rukoilen jumalilta onnea
päätöksemme toteuttamiseen.

Praksagoran puhe

Giannis Margaritis
Ecclesiazusae (1987)

Praksagora

Minulla on yhtäläinen (ison)
osuus tähän maahan kuin
teilläkin.

[uusi puhuja vakuuttaa puhuvansa
yhteisen puolesta]

Olen harmissani ja raskain
mielin siitä missä
kunnossa kaupungin asiat
ovat kokonaisuudessaan

Helsingin kaupungin pormestarit 2026:
Paavo Arhinmäki, Johanna Laisaari, Daniel Sazonov,
Reetta Vanhanen ja Maarit Vierunen.

Kelvottomat johtajat

Näen, että sen [kaupungin] asettamat johtajat (prostataisi) ovat aina kelvottomia ja jos joku yhden päivän on kunnollinen, niin on sitten kymmenen päivää keho/kurja.

Jos vaihdatte toiseen, tämä saa vielä enemmän paha aikaan!

On vaikea antaa neuvoja teille änkyröille (dusarestous), te pelkäätte niitä, jotka haluavat olla ystäviänne, mutta aina anelette niiden edessä, jotka eivät halua.

EH TI

Kansankokouspalkkiot

Oli aika, jolloin kansankokouksilla ei ollut juurikaan väliä, mutta ainakin Agyrrhiosta pidimme lurjuksena (ponéron).

Mutta nyt kun on, niin jokainen niistä palkkion saanut ylistää Agyrrhiosta ylen määrin, kun taas palkkiotta jäänyt sanoo, että kuoleman ansaitsevat palkkatuloa kansankokouksista etsivät.

Le Donne al Parlamento di Aristofane. Inda, Siracusa 2013.

Kautta Afroditen!

NAAPURIN NAINEN

Kautta Afroditen, olipa hyvin puhuttu!

PRAKSAGORA

Onneton, vanhoitko Afroditen kautta?

Olisipa ollut ihastuttavaa, jos olisit noin sanonut kansankokouksessa!

PRAKSAGORA

Älä nyt tee tuosta puheesta tapaa!

FINLAND JOINS NATO

Sotilasliitto

PRAKSAGORA

Mitä taas tulee tähän (sotilas)liittoon
kun pohdiskelimme sitä, sanottiin että ilman
liittoutuman syntymistä kaupunki tuhoutuu ja kun sitten
kun se syntyi sitä vihattiin niin,
että siihen suostutelleiden puhujien oli kiireesti
paettava pois.

[Vanhat viholliset Theba ja Ateena olivat liittoutuivat ensin 395 eaa.
Spartaa vastaan, mikä johti Ateenalle voittoisaan Haliartoksen
taisteluun, jossa Lysandros sai surmansa.

Tämän jälkeen Ateena ja Theba liittoutuivat Argoksen ja Korintin kanssa
Spartaa vastaan Korintin sodassa. Nean ja Koroneian taistelut 394 eaa.
liittoutuma kuitenkin hävisi.]

Laivasto vai ei?

Onko tarvetta laivastolle?

Köyhät/palkkatyöläiset (penēti) ovat sitä mieltä, rikkaat ja maanviljelijät eivät.

[Ateenalla ei kunnollista laivastoa 404 eaa. häviön jälkeen. Köyhille laivasto toi töitä ja asemaa. Soutajat laivaston selkärankana. Rikkaille taas toi kustannuksia, rahat laivaston rakentamiseen varakkaimmilta. Kaupungin vähävaraisemmat kannattivat merivaltaa, joka toi näille vaurautta. Tästä myös kaupunkilaisen demokratian suurempi into sotaan ja valloituksiin. Maanviljelijät taas pelkäsivät maidensa tuhoa, jotka alttiita Spartan maajoukoille.]

Vaihtuvat suhteet liittolaisiin

Olitte nyreissänne korinttilaisille ja he teille;

Mutta nytpä he ovatkin hyödyllisiä ja nytpä tekin ryhdytte heille hyödyllisiksi.

[Nemean hävityn taistelun jälkeen 394 eaa. sodanvastainen joukko korinttilaisia ei päästänyt liittolaisia vetäytymään kaupunkiin ja pelättiin että Korinti liittoutuu taas Spartan kanssa. 393/2 Korintissa kumous ja valtaan Spartaa vastustavat demokraatit, jotka taas hyvää pataa Ateenan kanssa.]

Argoslaiset ovat hölmöjä, mutta Hieronymos on viisas.

[Kun Argoslaiset vastustivat rauhan tekemistä Spartan kanssa, Ateenassa oltiin valmiita rauhaan, kun kenraali Hieronymos vastusti Ateenassakin vastustettiin.]

Thrasybulos

PRAKSAGORA

Näimme vilauksen pelastuksesta, mutta Thrasybulos suuttui kun häntä itseään ei kutsuttu.

[Ateenalaiset neuvotelleet jo rauhan Spartan kanssa, mutta kansankokous hylkäsi sen. Thrasybulos puhunut rauhan solmimista vastaan.]

NAAPURIN NAINEN

Kuinka älykäs mies!

PRAKSAGORA

Nytpä hyvin kiitit! [puhujaa]

Thrasybulos

Yksityinen voitto

PRAKSAGORA

Te oi kansa (dēme) olette tähän syynä.

Saadessanne palkkaa kansalle kuuluvista varoista
spekuloitte kaikki miten saatte tästä yksityistä voittoa
mutta yhteinen (koinon) on hukassa/ kierii (kulindetai) kuin
Aisimos!

[Aisimos, jälleen keskeinen poliitikko, joka poissa Korintin sodan
tapahtumista].

Le Donne al Parlamento di
Aristofane. Inda, Siracusa 2013.

Kaupunki naisille!

Mutta jos teette kuten ehdotan/ tottelette
(pithēsthe) minua, pelastutte vielä.

Sanon, että meidän on tarpeen luovuttaa
kaupunki naisille.

Käytämmehän naisia kotonammekin
hallinnoijina (epitropois) ja varainhoitajina
(tamiaisi)

NAAPURIN NAINEN

Hyvä, hyvä, hyvä, kautta Zeuksen!

TOINEN NAINEN

Puhu edelleen, hyvä mies!

Vanhat tavat

PRAKSAGORA

Osoitan, että heidän [naisten] tapansa (tropous) ovat parempia kuin meidän.

Ensinnäkin he villat värjäävät vanhaan tapaan kuumassa vedessä, aivan jokainen, etkä koskaan voi nähdä heidän koittavan mitään muuta keinoa.

Mutta Ateenan kaupunki ei kelpvollista tapaa säästä vaan aina tuhlaa voimansa johonkin uuteen.

HELSINKI
INNOVATION
SERVICES

Kuten ennenkin

Naiset istuvat (kyyryssä) kokkaamassa - kuten ennenkin,
kantavat tavaroita päänsä päällä - kuten ennenkin,
viettävät Thesmoforia-juhlaa - kuten ennenkin,
Leipovat pikkuleipiä - kuten ennenkin,

Kuten ennenkin

venyttävät miestensä pinnaa - kuten ennenkin,
pitävät sisällä rakastajia - kuten ennenkin,
ostelevat itselleen herkkuja - kuten ennenkin,
rakastavat väkevää viiniä - kuten ennenkin
ja iloitsevat naimisesta - kuten ennenkin.

Las assembleístas: Teatrolatina Madrid 2024.

Valta naisille!

PRAKSAGORA

Siispä näille [naisille], oi miehet,
luovuttakaamme kaupunki, sen enempää
asiasta pölisemättä.

Älkäämme myöskään kyselkö,
mitä sitten aikovat tehdä,
vaan antakaamme vain heidän hallita,

Sotilaiden äidit

Tutkikaa vain sitä, että
ensiksi sotilaiden äiteinä
he haluavat
pelastaa/turvata nämä ja
toiseksi kuka muu
lähettää lapsilleen
lisämuonaa nopeammin?

Vaurautta ja onnea!

Vaurauden hankinta naisilta käy helposti ja sen hallitsijana häntä ei koskaan petkuteta sillä nainen on itse tottunut petkuttamiseen.

Muun jätän sikseen.

Jos tässä tottelette minua

Onnellinen on elämänne.

Missä opit puhumaan?

NAAPURIN NAINEN:

Hyvin ja taitavasti puhuit, suloisin Praksagora!
Mistä, oi kärsivä opit puhumaan noin hienosti?

PRAKSAGORA

Pakkosiirtoaikoina asuin mieheni kanssa Pnyksillä
ja puhujilta kuuntelemalla opin.

NAAPURIN NAINEN:

Ei siis ihme, ystävä hyvä, että olet niin vaikuttava (deinē) ja viisas!
Me naiset valitsemme sinut saman tien kenraaliksemme, jotta voit
toteuttaa ajatuksesi.

Vastaväitteet?

NAAPURIN NAINEN

Mutta entä jos kirottu Kefalos herjaa sinua,
millaisen vastapuheen pidät kansankokouksessa?

PRAKSAGORA

Sanon, että on järjiltään (parafronein)

NAAPURIN NAINEN:

Tuonhan tietävät kaikki

PRAKSAGORA

No sanon lisäksi, että hän on täysi sekopää (melagkholan - mustan sapen vallassa)

NAAPURIN NAINEN

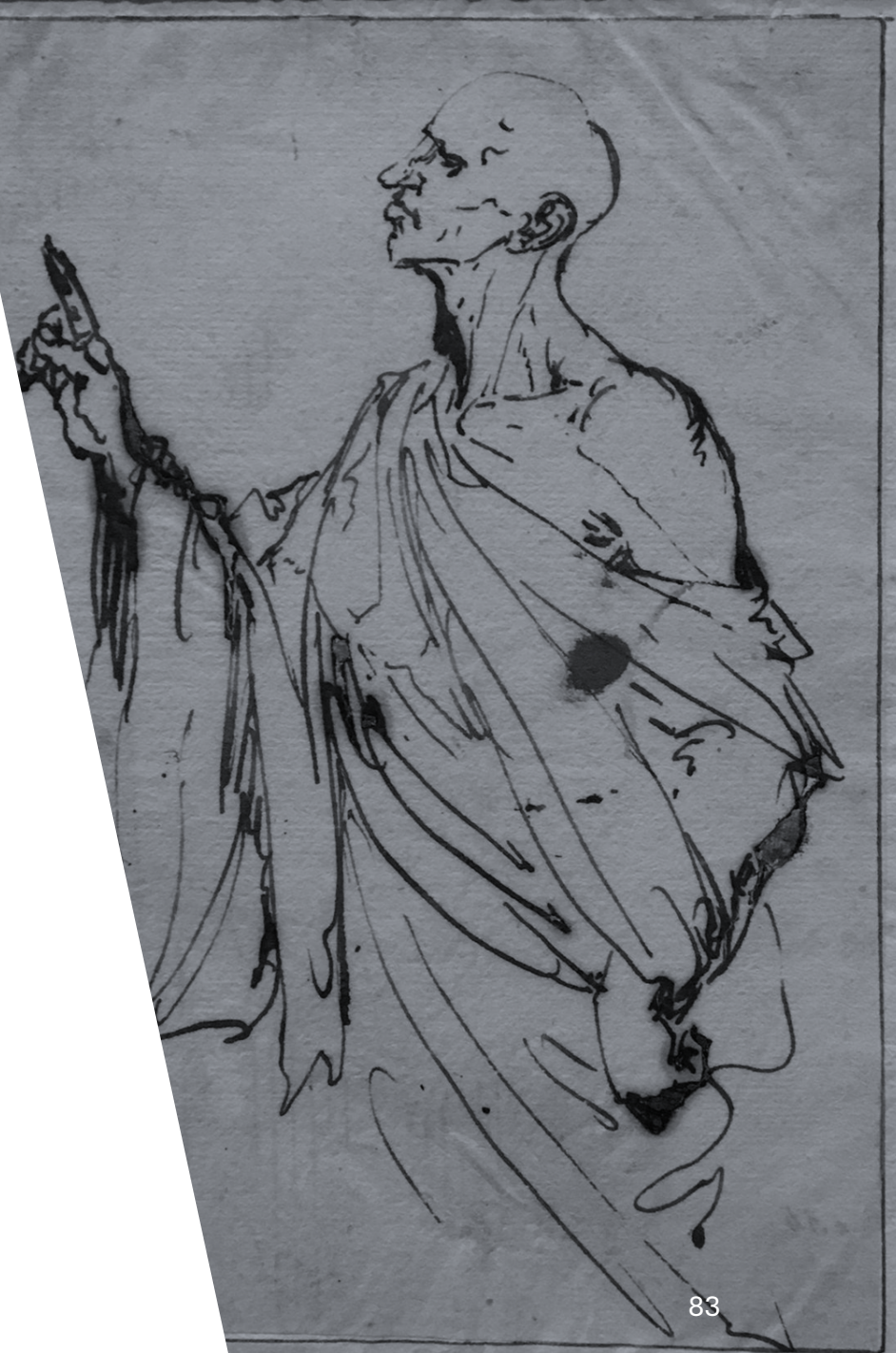
Senkin he tietävät

PRAKSAGORA

Sanonpa, että tekee keuhkoja kuppeja, mutta kaupungin hyvin ja hienosti savettaa.

[kerameuein – keramiikan teko – kaupungin asioiden sotkeminen]

[Kefalos komediassa pilkattu, mutta muuten arvostettu puhuja ja demokraatti poliitikko. Ei sama kuin Platonin Valtion kilpikauppias]

Järjestysmiehet

NAAPURIN NAINEN

Vielä yksi asia mietityttää: entä jos jousimiehet
raahaavat sinut pois, mitä silloin teet?

PRAKSAGORA

Käytän kyynärpäitä, tällä lailla!

Minuahan ei koskaan välissä viedä!

NAAPURIN NAINEN

Ja jos nostavat sinut ilmaan,

No pyydämme heitä päästämään irti!

Jean-Jacques Lequeu (1757–1826)

Tihrusilmä ja naiskentelu

NAAPURIN NAINEN:

Entä jos tihrusilmä Neokleides herjaa sinua?

PRAKSAGORA

Neuvon häntä koiran persettä katsomaan

[luultavimmin lasten käyttämä pilkkasanonta huononäköisille.]

NAAPURIN VAIMO:

Entä jos he keskeyttävät/naivat (hupokrouösin) sinua?

PRAKSAGORA

Naiskennellaan sitten. Eipä minulta kokemusta puutu paljosta panemisesta.

Käden nosto

TOINEN NAINEN

Olemme kyllä hyvin ottaneet huomioon tämän,
mutta sitä emme ole pohtineet, millä tavalla
muistamme nostaa kätemme kun sen aika on
[äänestyksen]

Olemmehan niin tottuneet nostamaan ylös
jalkamme!

PRAKSAGORA

Vaikea asia!

Kuitenkin teidän on äänestettävä
paljastamalla toinen käsivarsi.

Kengät ja parrat

PRAKSAGORA

No niin, nostakaa kitoneitanne!

Sitokaa jalkoihinne mahdollisimman nopeasti lakonialaiset kengät,

kuten olette nähneet miehenne tekevän aina kun hän aikoo kävellä kansankokoukseen tai lähteä ulos ovesta.

Sitten kun tämä kaikki on kunnossa, sitokaa tekopartanne!

Maalaisia jäljitellen!

PRAKSAGORA

Kun olette sovittaneet ne itselle tarkasti, pukekaa miestenne himationit , jotka heiltä varastitte ja sitten sauvoihin tukeutuen kävelkää laulaen jotain vanhusten laulua ja jäljittelen maalaisten tapoja.

Suurlakko 1905. Foto Roos.

Lähtö!

NAAPURIN NAINEN

Me menemme jo heidän edellään!
Luulenpa, että muita naisia
maaseudulta saapuu suoraan Pnyksille.

PRAKSAGORA

Kiirehtikää, sillä tapana on, että ne,
jotka eivät ole läsnä Pnyksillä ani
varhain,
lähtevät takaisin saamatta
naulaakaan/penistä (pattalon).

Pseudoparados

Liikkeelle

KUORONJOHTAJA (kuorolle)

Meidän on aika astella eteenpäin,
miehet!

Meidän pitää muistaa aina sanoa tuo
sana, jotta se ei koskaan lipeä pois
mielestämme.

Vaara ei nimittäin ole pieni, jos
jäämme kiinni

näin rohkeasta salahankkeesta.

Kuorolaulu säkeistö

Kansankokoukseen!

Lähtekäämme kansankokoukseen, miehet!

Uhkauksipa viranomainen (thesmothetēs)

Että se, joka ei ani varhain pimeään aikaan tule paikalle pölyisenä täynnä valosipulisuolalientä ja terävän happamalta näyttävänä, ei saa kolmea oboliaan.

Mutta Kharitimides, Smikythos ja Drakes,

seuratkaa kiireesti pitäen varanne,

että ette yhtään väärää nuottia päästä tässä esityksessämme.

Liput

Lipun (symbolon) otettuanne
istuutukaan sitten vierekkäin
ja nostakaa jokainen kätenne
ystävättäriemme ehdotuksille!

Mitä sanoinkaan, ystäviksihän
heitä pitää kutsua.

Kuorolaulu vastasäkeistö

Maalaisnaiset

Katsokaakin,
että työnnämme syrjään nämä
kaupungin keskustasta tulleet.
Ei niitä ennen täällä näkynyt kun
oli vain yhden obolin palkkio
istuivat lörpöttelelässä
seppelekojuilla.
Nyt täällä tungeksivat ylen
määrin!

Rahasta!

Eipä olisi kukaan jalon Myronideen johtokaudella rohjennut kaupungin asioita hoidella rahasta.

Ei, jokainen oli tullut paikalle mukanaan vähän juotavaa ja leipää sekä kaksi sipulia ja kolme oliivia.

Mutta nyt kolmen obolinkolikkoa havittelevat kun toimivat yhteiseksi hyväksi, ikään kuin duunarit/
savitiilinkantajatyömiehet!

Episodi Blepyros

Kakkahätä

BLEPYROS :

Mitä on tekeillä? Ja minne vaimoni on mennyt?

Kohta on jo aamu, mutta häntä ei näy!

Olen maannut valveilla jo pitkään kakkahädässä,
pyrkien pimeässä hamuamaan käsiini saappaani
(embadas) ja himationi.

Mutta kun en hapuilemalla kyennyt niitä löytämään, ja
kun takaoveani jo peräänantamattomasti jyskytti
herra Kakkila,

otin tämän vaimoni puoliviitan ja vedin jalkaani hänen
persialaiset tohvelinsa.

Giannis Margaritis: Ecclesiazusae (1987)

Missä puhdistautua?

BLEPYROS :

Mutta missä puhd(ist)a(utumi)s (katharō) paikka?

Missä olisi mahdollista kakata?

No, yöaikaan kaikkiallahan on hyvä!

Eihän nyt kukaan minua kakkimassa näe!

Voi minua pahaonnista, kun vanhoilla päivilläni otin vaimon :
monetpa selkäsaunat ansaitsen!

Ei hän ole ulos lähtenyt mitään terveellistä/hyvää (hugies) hyvää
tekemään.

Oli miten oli, pakko on ulostaa.

Naapuri näkee

NAAPURIN MIES

Kuka siellä? Ei kai vaan satu olemaan naapuri Blepyros?

Kautta Zeuksen, taitaa olla!

Sanopas, mitä tuo keltainen on? Ei kai Kinesias ole
ripuloinut päällesi? [Dityrambirunoilija Kinesias, A väitti sammakoissa
ripuloineen Hekaten temppelissä]

BLEPYROS

Ehei, olenpahan vain tullut ulos vaimon sahamimekko
päälläni.

NAAPURIN MIES

Mutta missäs sitten on himationisi?

BLEPYROS

En osaa sanoa, sillä vaikka etsiskelin sitä vuodevaatteista,
en löytänyt sitä.

NAAPURIN MIES

Etkö sitten käskenyt vaimoasi sanomaan siitä sinulle?

Poissa

BLEPYROS

En, kautta Zeuksen, sillä hän ei ole sattumoisin kotona,
vaan on livahtanut huomaamattani ulos. Pelkäänpä, että
on tekemässä jotain täysin ”uutta”/pahaa (neöteron).

NAAPURIN MIES

Kautta Poseidonin, juuri sama tapahtui minullekin!
Asuinkumppanini on lähtenyt ja vienyt himationi
mukanaan.

Ei se minua harmita, mutta vei myös saappaat!

En ainakaan ole pystynyt löytämään niitä mistään.

Tohvelisankari

BLEPYROS

Enhän minäkään, kautta Dionysoksen, löytänyt omia lakonialaisiani.

Mutta koska tuli kakkahätä, vetäisin jalkoihini nämä pehmukat, jotta en kakkisi sängyssä puhtaalle Lampaantaljalle.

Takaovi tukossa!

BLEPYROS

Niin minunkin, kunhan saan vain ulostettua – nyt jokin syömäni mantelinlehtipäärynä on aiheuttanut tukoksen.

NAAPURIN MIES

Tokkopa se, josta Thrasybulos mainitsi spartalaisille?

BLEPYROS

Kautta Dionysoksen pitää ainakin minut kovilla. Mitä minun pitäisi tehdä?

Eipä liioin ole ainoa harmini, vaan mites nyt kun syön niin kakka pääsee lainkaan ulos.

Takaovenihan on nyt teljennyt tämä päärynäperän tyyppi – kuka onkaan!

Peräaukon spesialisti!

YLEISÖLLE

Voiko joku hakea minulle lääkärin –
Kuka näistä taidoltaan peräaukkoihin erikoistuneista?
Tiedän Amynonin olevan. Mutta yhtälailla voi kieltää sen.
Kutsukoon joku Antistheneen, maksoi mitä maksoi!
Ainakin ähinöiden perusteella tietää mikä on
kakkimista haluava peräaukko.

[Amynon – skolian mukaan puhuja, jota syytetty miesprostituutiosta
Antisthenes – rikas ateenalainen]

Eileithyan luola Kreetalla.

Eileithyia!

Oi valtiatar Eileithyia,
[äitiyden ja synnytyksen jumalatar]
älä anna minun räjähtää,
älä pidä ummetuksessa,
jotta minusta ei tulisi koomista pottaa!

Episodi Khremes

Khremes

KHREMES (Kurkun selvittelijä)

Hei, mitä olet tekemässä? Et kai ole kakkimassa?

BLEPYROS NOUSEE YLÖS

Ai minäkö?

En kautta Zeuksen, en enää, olen juuri nousemassa.

KHREMES

Mutta onko päälläsi vaimosi mekko?

BLEPYROS

No, pimeässä sattui osumaan käsiini.

Mutta kuule, missäs sinä olet ollut?

Ecclesiazusae (1956)

Kansankokous

KHREMES

Kansankokouksessa

BLEPYROS

Onko se jo loppunut?

KHREMES

Kyllä, kautta Zeuksen, jo aamuvaihain!

Ja punaväripä sai suuret naurut, oi rakkain Zeus, kun sitä huiskittiin ympäri.

BLEPYROS

No saitko myös kolme oboliasi?

KHREMESHREMES

Kunpa olisinkin! Mutta myöhästyin niin että hävettää.

BLEPYROS

Kautta Zeuksen, kenen edessä? Vain rahakukkarosi!

Mutta mistä johtui?

Kalpeanaamainen kansankokous?

KHREMES

Valtava joukko ihmisiä, aikaisemmin siellä näkemätön massa tuli Pnyksille.

Vaikuttivat kaikki suutareilta kun heidät näimme sillä koko kansankokous oli näöltään erikoisen valkonaamainen.

Niinpä minä ja monet muut jäivät palkkiota vaille.

Ei palkkiota?

BLEPYROS

Jos siis menisin nyt, en varmaan saisi mitään
minäkään.

KHREMES

Hyvänen aika

Kautta Zeuksen, et olisi saanut mitään, jos olisit
mennyt kun kukon toisella kiekaisulla!

BLEPYROS

Oijoijoi minua kurjaa!

Antilokhos, viritä valituslaulu minulle vielä elossa
olevalle pikemmin kuin kolmelle obolille, sillä
vaurauteni on mennyttä!

Kaupungin pelastaminen!

BLEPYROS

Mutta mikä asia oli, kun noin suuri joukko moiseen aikaan kokoontui?

KHREMES

Mikäpä muu kuin että prythanit asettivat mielipiteiden aiheeksi ajatukset kaupungin pelastamiseksi!

Neokleides

KHREMES

Heti ensimmäiseksi tihrusilmä Neokleides pujahti lavalle. Ja voit uskoa, että kansa huusi täyttä kurkkua:

”Kauheaa, että tuo rohkenee puhua kansankokouksessa ja vieläpä kun aiheena on pelastuksemme – itse ei ole saanut suojattua edes silmäluomiaan!”

Ja hän katseli ympärilleen ja huusi takaisin:

”No mitäs sitten minun pitäisi tehdä?”

BLEPYROS

”Jauha valkosipulia viikunamehuun, heitä sekaan lakonialaista tyräkkiä ja hieroskele sitä silmäluomiisi iltaisin”,

olisin ainakin minä sanonut, jos olisin sattunut olemaan paikalla.

Euaion

KHREMES

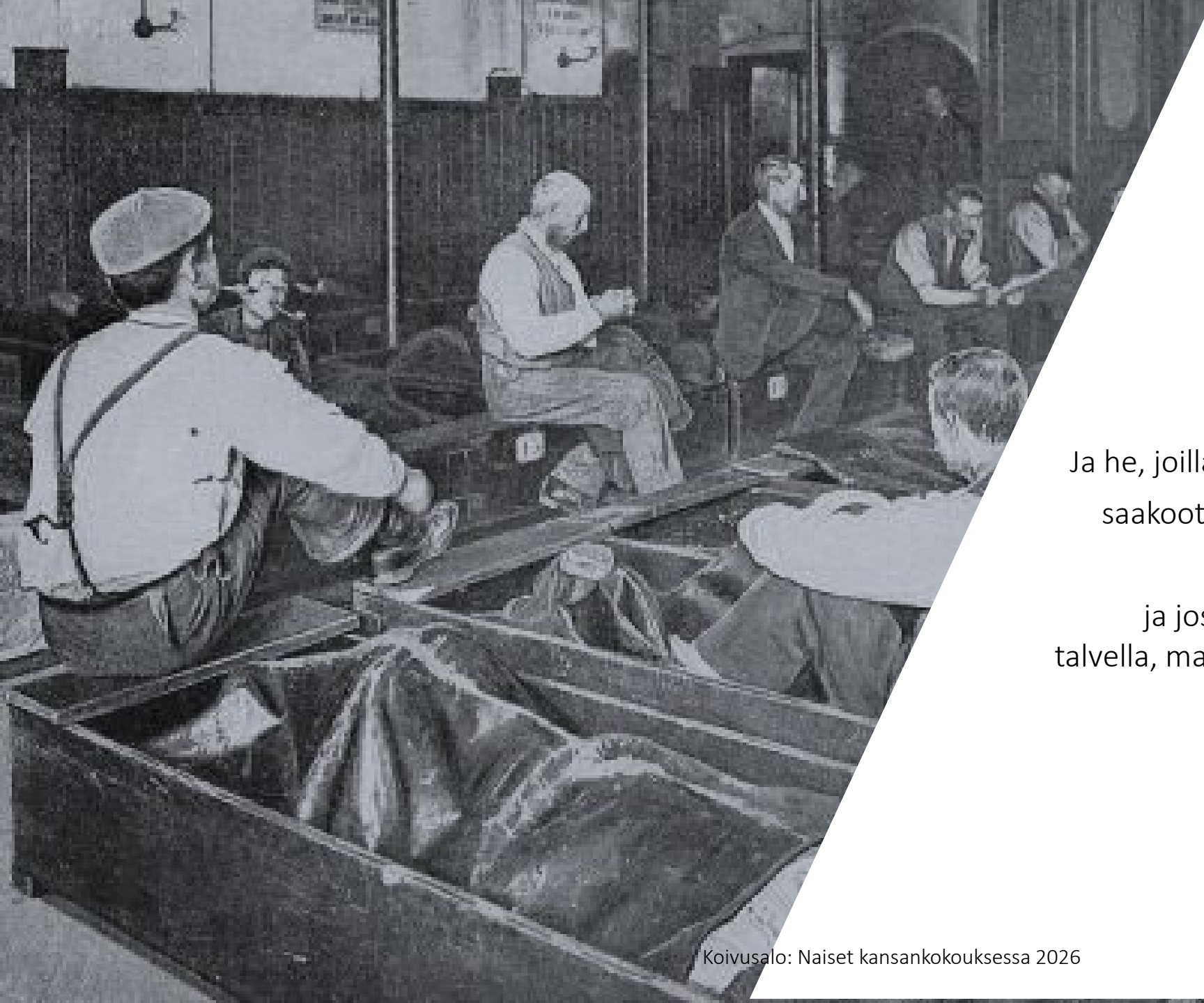
Sitten perin taitava/ovela (dexiōtatos) Euaion saapui lähes vaatteitta – siltä useimmista näytti; itse hän tosin väitti olevansa ainakin himationissa. Sen jälkeen puhui populistisesti/ kansan (dēmotikos) argumentein (logous).

”Näette, että itsekin tarvitsen pelastusta - ainakin neljä neljä stateria, mutta siitä huolimatta kerron, kuinka te pelastatte kaupungin ja kansalaiset”.

Khlaina talveksi

Sillä jos kangaskauppiaat tarjoavat tarvitseville heti talvipäivän seisauksen jälkeen paksut villaviitat (khlainas), keuhkopussintulehdus ei koskaan varmaan iske keneenkään meistä.

Majoitus

Ja he, joilla ei ole sänkyä eikä vuodevaatteita,
saakoot mennä nukkumaan kädet pestyinä
nahkureiden pajoihin;
ja jos nahkuri sulkee heidät oven taakse
talvella, maksakoon hän sakkoa kolmen peiton
verran!”

Viljan jakelu

BLEPYROS

Kautta Dionysoksen, todella hyödyllisiä ehdotuksia! Mutta kukaan ei olisi vastaan äänestänyt jos olisi vielä ehdottanut että viljadiilerin pitää tarjota kaikille varattomille kolme kheiniksiä viljaa illalliseksi tai joutuvat kärsimään.

Tämän hyvän olisivat saaneet nautittavaksi Nausikydeeltä!

[Nausikyde rikas mylläri, joka sittemmin vaurastui lisää ruokabisneksillä]

Kolmas puhuja

KHREMES

Sitten joku hyvän näköinen vaalea nuorukainen, Nikiasta muistuttava, hyppäsi lavalle puhumaan kansalle.

Hän ehdotti kaupungin luovuttamista naisten käsiin.

Suutarirahvas pomppasi pystyyn ja huusi: Hyvin puhuttu, mutta maalaiset murisivat äänekkäästi.

BLEPYROS

Heillä olikin järkeä, kautta Zeuksen!

KHREMES

Mutta he olivat vähemmistö ja puhuja hallitsi kokousta huudollaan. Puhui naisista paljon hyvää, mutta sinusta paljon paha.

BLEPYROS Mitä sanoi?

KHREMES Ensinnäkin sanoi sinun olevan lurjus.

Miksi ja ketä kutsui?

BLEPYROS

Entä sinusta?

KHREMES

Älä sitä vielä kysy! Sitten hän sanoi sinua kavaltajaksi.

BLEPYROS

Minuako vain?

KHREMES

Kautta Zeuksen, myös ilmiantajaksi (sukophantēn)

BLEPYROS

Minuako vain?

KHREMES OSOITTA YLEISÖÄ

Zeuksen kautta, koko tuota joukkoa

BLEPYROS

Mutta kukapas nyt toisin väittäisikään?

Nainen pitää salaisuudet

KHREMES

Sanoi, että nainen on purevan älykäs (noubustikon) ja vaurautta tuottava (khrēmatopoion) asia.

Eikä koskaan ilmaise kiellettyjä asioita Thesmoforiasta, kun taas minä ja sinä aina teemme niin neuvoston asioista.

BLEPYROS

Ja kautta Hermeen, tuossa ei ainakaan valehdellut!

Lainaaminen ja palautus

KHREMES

Sitten hän sanoi, että naiset lainaavat toisilleen vaatteita, koruja, rahaa, juomakuppeja yksityisesti ilman todistajien (marturōn) läsnäoloa; ja tämän kaiken he palauttavat huijaamatta, mutta meistä enemmistön väitti niin tekevän.

BLEPYROS

Kyllä, kautta Poseidonin, jopa todistajien edessä!

Ainoa mitä ei vielä kokeiltu!

KHREMES

Ylisti (ēulogei) naisia paljosta muustakin, eivät ole ilmiantajia (sukofantein), eivät kumoa demokratiaa vaan tekevät paljon hyvää.

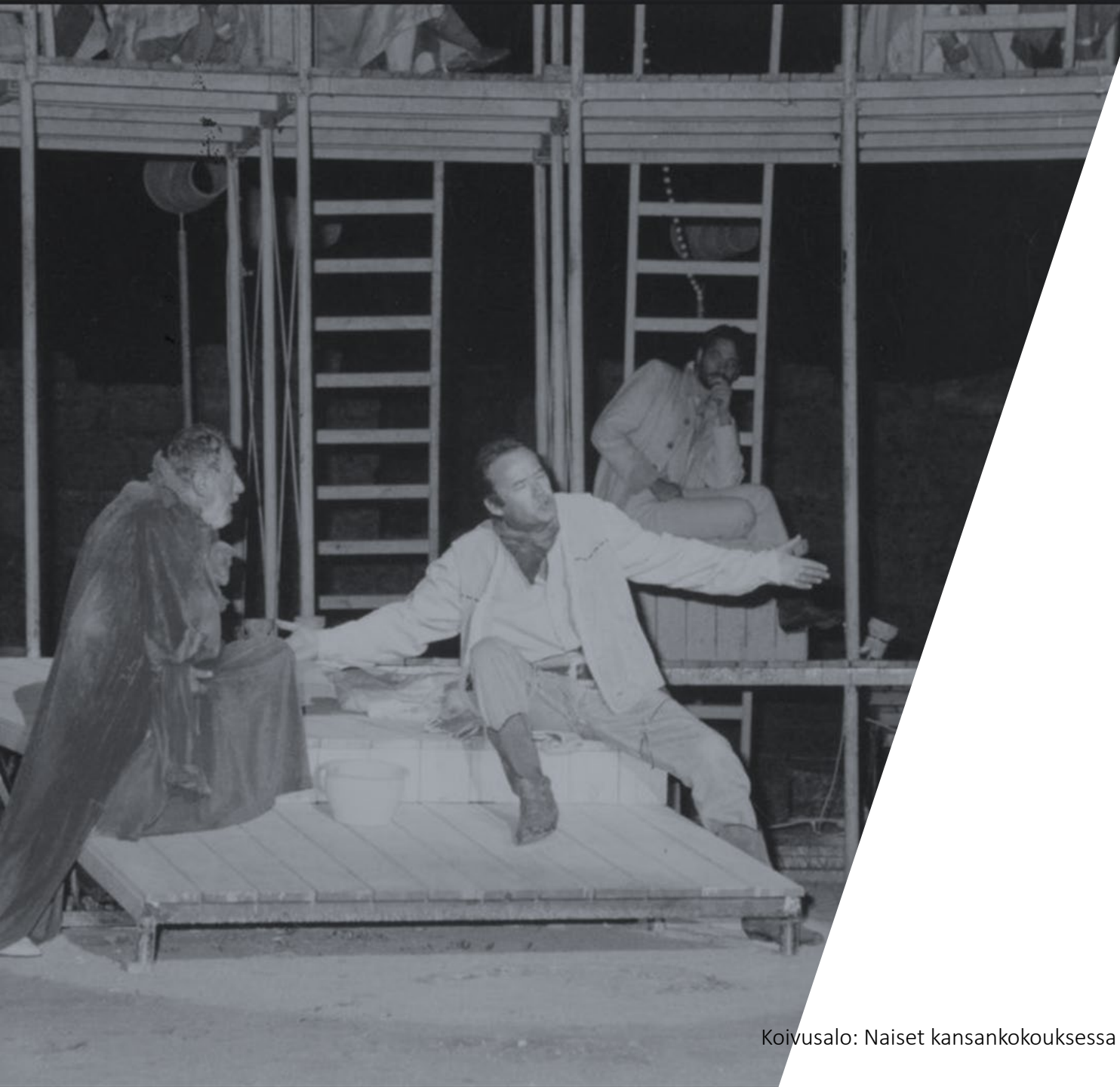
BLEPYROS

Mihin näkemykseen päädyttiin?

KHREMES

No että luovutetaan kaupunki näille (naisille)!

Vaikutti olevan ainoa asia mitä kaupungissa ei vielä oltu tehty/yritytty.

Andreas Voutsinas: Ecclesiazusae (1996)

Miesten huolet naisille

BLEPYROS

Ja niinkö siis päätettiin?

KHREMES

Niinhän juuri sanoin.

BLEPYROS

Siiskö kaikki mieskansalaisten huolena olleet
asiat on nyt siirretty naisille?

KHREMES

Näin on asioiden laita.

Andreas Voutsinas: Ecclesiazusae (1996)

Miehet kotona

BLEPYROS

Enkö siis minä mene lautamieheksi/
kansantuomariksi (dikastērion), vaan vaimoni?

KHREMES

Etkä enää elätä talonväkeäsi, vaan vaimosi.

BLEPYROS

Eivätkö varhaisaamun valittelut ole siis enää minun tehtäväni?

KHREMES

Ei, kautta Zeuksen, vaan kaikki se on naisten huolena.

Sinä sen sijaan saat ilman vaikerruksia pysyä kotona
piereskelemässä.

Pakkoseksiä

BLEPYROS

Mutta on pelottavaa/kauheaa meidän ikästemme kannalta, kun naiset ottavat kaupungin ohjokset käsiinsä, he voivat sitten meidät väkivalloin pakottaa...

KHREMES

Tekemään mitä?

BLEPYROS

Panemaan itseään

KHREMES

Mutta jos emme pysty,

BLEPYROS

Eivät anna aamupalaa.

[Kaupungin järjestys käännetty ympäri. Miehillä todellakin oli oikeus vaatia vaimoiltaan seksiä ja ottaa vaikka väkivalloin tai kiristämällä ruualla.]

Tehtävä näin!

KHREMES

No sitten, kautta Zeuksen, on tehtävä näin, [MITEN?]

niin voi panna ja saada aamupalaa!

[Kiista siitä mitä tehtävä. Jotkut ehdottaneet, että näyttelijä ottaa oman tekopeniksensä suuhunsa, mutta edelleen epäselvää mikä tässä esittää aamupalan syömistä ja panemista]

BLEPYROS

Mutta väkisin se on kauheinta!

KHREMES

Mutta jos se on kaupungille hyödyksi, joka miehen on tehtävä sitä!

Kaikki kääntyy parhain päin

BLEPYROS

Onhan olemassa vanha sanonta:

”kuinka typeriä päätöksemme (bouleusōmetha) ovatkaan kaikki ne koituvat meille parhaiten päin.”

KHREMES

Olkoon tämä myös yhteishyväksi, valtiatar Pallas ja jumalat!

Lähden tästä. Voi hyvin!

BLEPYROS

Samoin sinä, oi Khremes!

Kuoro

Vaggelis Theodoropoulos:
Neos Kosmos Theatre 2012

Kuoro saapuu

KUORONJOHTAJA

Astelkaapa eteenpäin!

Seuraakohan joku miehistä meitä?

Käänny, katsele!

Pidä varasi, turvaa itsesi – lurjuksia on paljon –

ettei kukaties joku takaa päin pane merkille
ulkomuotoamme.

Kuorolaulu

Mutta kulkiessasi pidä jaloillasi niin kovaa meteliä kuin pystyt!

Mikä häpeä meille kaikille tulisikaan jos miehillemme tämä hanke paljastuisi.

Kiiruhtakaamme, sillä olemme jo lähellä paikkaa, josta lähdimme, kun menimme kansankokoukseen.

Kenraalimme talo

Tuolla jo voidaan nähdä talo, josta kenraalimme on:

hän, joka keksi hankkeen, jonka kansalaiset ovat nyt hyväksyneet.

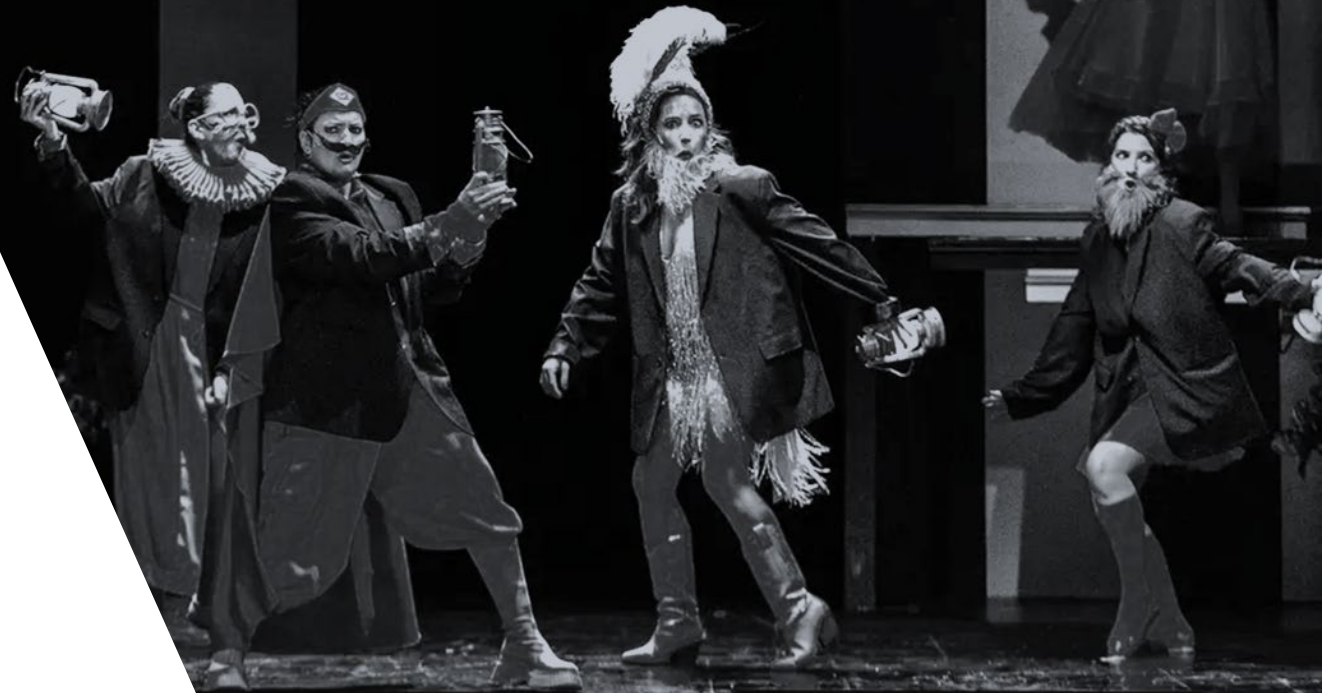
Vastasäkeistö

Ei pidä hidastella eikä viivytellä enää nämä tekoparrat kiinnitettyinä, jottei joku näe ja kenties paljasta meitä.

Siis hei, tänne varjoon muurin luokse tulkaa ja katsellen syrjästä toisella silmällä muuttakaa itsenne taas siksi, mitä olitte.

Äläkä vitkastele, koska myös tämän kenraalimme näemme tulevan kansankokouksesta.

Kiiruusti kaikki poistakaa jo leuoistanne tuo vihattu karkea villasäkki, jota leukamme ovat jo niin pitkään naamiona pitäneet.

Praksagora saapuu

Praksagora saapuu

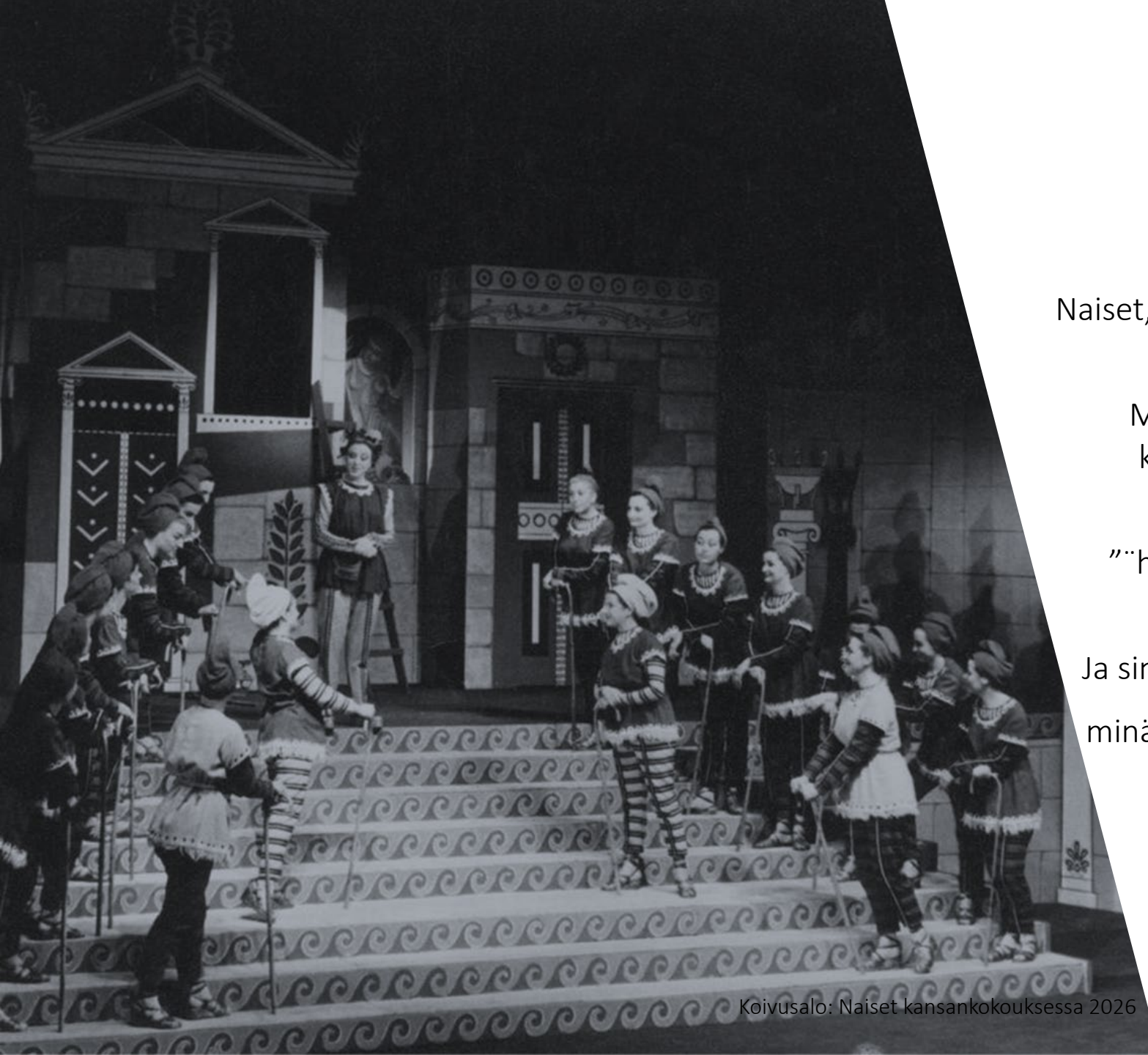
Naiset, onnekaasti meille kävi. Asiat sujuivat juuri
niin kuin olimme suunnitelleet.

Mutta mahdollisimman nopsaan, ennen kuin
kukaan ihmisistä näkee, ottakaa pois viitat ja
saappaat jaloista lähteköön,

”hellittäkää kiristetyt lakonialaisten nyörit” ja
sauvat pudottakaa!

Ja sinä kuoronjohtaja, pane naiset järjestykseen;

minä haluan livahtaa sisään ennen kuin mieheni
näkee ja asettaa himationin taas samaan
paikkaan, josta sen otin ja muutkin tavarat,
jotka otin mukaani.

Praksagora käy vaihtamassa vaatteet

Paluu naisiksi

Miehiksi pukeutuneet naiset, joita näyttelivät naiseksi pukeutuneet miehet, palanneet taas naisiksi pukeutuneiksi miesnäyttelijöiksi.

KUORONJOHTAJA

Kaikki on poissa kuten sanoit
sinun tehtäväsi on nyt opastaa
mitä muuta hyödyllistä meidän on tehtävä, jotta voimme
totella oikealla tavalla.
Sillä enpä tiedä tavanneeni ketään sinua terävämpää naista!

PRAKSAGORA

No, odottakaahan, jotta siinä virassa (arkhēs), johon minut juuri on äänestetty, voin pitää teitä kaikkia neuvonantajinani (xumbouloisin). Sillä mielestäni [kansankokouksen] metelissä ja vaaroissa osoittauduitte hyvin miehuullisiksi.

Episodi

Blepyros ja Praksagora

Blepyros saapuu omissa vaatteissa

Missäs ollaan oltu?

BLEPYROS

Missä olet ollut, Praksagora?

PRAKSAGORA

Mussukkani, mitä se sinulle kuuluu?

BLEPYROS

Ai että mitäkö se minulle kuuluu? Oletpa yksinkertainen/hyväluonteinen (euēthikōs).

Rakastajan luota?

PRAKSAGORA

Et kai vaan väitä, että tulen jonkun rakastajan luota!

BLEPYROS

En sitä, Et ainakaan vaan yhden luota!

PRAKSAGORA

Senhän testaaminen kyllä käy!

BLEPYROS

Miten?

PRAKSAGORA

Jos pääni tuoksuu parfyymille

BLEPYROS

Mitä? Eikö nainen saa seksiä ilman parfyymia?

PRAKSAGORA

Voi kurjimukseni, enpä tosiaan ainakaan minä!

Synnytyksessä

BLEPYROS

Mikäs sai sinut sitten
aamuvarhaisella hiljaa pois
hiipimän ja viittani ottamaan?

PRAKSAGORA

Yöaikaan eräs kumppani ja
ystävätär nainen lähetti hakemaan
synnytystuskissaan.

BLEPYROS

Etkö voinut sitä minulle
sanoa ennen kuin lähdit?

PRAKSAGORA

Piittaamattako naisesta
synnyttämässä?
Kuulepa nyt, aviomieheni!

Post-mortem Bernhard Pauss. Kuva Gustav Borgen 1907.

Kun vainaja

BLEPYROS

Mutta sanomatta minulle!

Tässä on kyllä jotain paha tekeillä!

PRAKSAGORA

Ei, kautta jumalatarkaksikon! Lähdin sellaisena kuin olin.

Hakijatar pyysi heti lähtemään, tuli mitä tuli!

BLEPYROS

Eikö sitten sinun olisi pitänyt pitää omaa viittaasi?

Sen sijaan otit minun ja heitit omasi päälleni, menit matkaan jätettyäsi minut kuin vainajan makaamaan - vain seppele ja hautausöljy puuttui!

Hoikka ja hento

PRAKSAGORA

No, oli kylmä (fukhos) ja olen hoikka hentoinen.

Otin tuon päälleni lämmikkeeksi.

(Osoittaa Blepyroksen viittaa.)

Kun sinut mieheni lämpöön ja vällyihin makaamaan jätin!

BLEPYROS

Entä nuo lakonialaiset? Mitäs varten ne ja sauvani lähtivät mukaasi?

PRAKSAGORA

Otin ne pelastaakseni viittasi ryöväreiltä, kun halusin sinua jäljitellä jalkoja tömistäen ja sauvalla kiviä lyöden.

Ecclesiazusae (1956)

Poika tuli!

BLEPYROS

Tiedätkös sitten, että aiheutit kahdeksan ja puolen
vehnälitran verran hävikkiä?

Sen verran olisin saanut kansankokouksesta!

PRAKSAGORA

Älä huoli, syntyi hän siitä miespuolinen vauva!

BLEPYROS

Kansankokouksestako?

PRAKSAGORA

Ei, kautta Zeuksen, vaan naisesta, jonka luokse
menin!

Andreas Voutsinas: Ecclesiazusae (1996)

Kansankokous

PRAKSAGORA

Mutta joko [kokous] pidettiin?

BLEPYROS

Kyllä, kautta Zeuksen! Etkö tajunnut, kun eilen siitä sinulle kerroin?

PRAKSAGORA

Tosiaankin, nyt alkaa palata mieleen (anamimnēskomai.)

BLEPYROS

Etkö siis tiedä päätöstä?

PRAKSAGORA

Kautta Zeuksen, en minä ainakaan!

BLEPYROS

No istuhan ja jauha mustekalaa!

– Kerrotaan, että kaupunki on teille luovutettu.

Andreas Voutsinas:
Ecclesiazusae (1996)

Mitä varten?

PRAKSAGORA

Mihin tarkoitukseen?

Kutomistako varten

[Kaupunki – kudin (polin / peplon)]

BLEPYROS

Ei, kautta Zeuksen, vaan

hallitsemista/johtamista (arkhein)

PRAKSAGORA

Minkä?

Siunattu! - Riistetty!

BLEPYROS

Aivan kaikkien kaupungin asioiden hallitsemista varten!

PRAKSAGORA

No kautta Afroditen, siunattu (makaria) tosiaan kaupunki on tästä lähtien!

BLEPYROS

Miten niin?

PRAKSAGORA

Monestakin syystä!

Enää ei kehdata tehdä sille [kaupungille] häpeällisiä tekoja, ei tarvita todistuksia tai ilmiantajia.

BLEPYROS

Älä missään nimessä, jumalten kautta,
tee tätä ja riistä elinkeinoani minulta!

Anna puhua!

NAAPURIN MIES

Oi miehistä mainioin,
annapa vaimosi puhua!

PRAKSAGORA

Ei vaatevarkauksia, ei naapurikateutta,
ei vaatteettomuutta, ei köyhiä/palkkatyöläisiä
ei panettelua, ei velkavankeutta!

NAAPURIN MIESMIES

Kautta Poseidonin, isoja asioita, jos ei valehtele!

PRAKSAGORA

Ehei – sen osoitan, niin että sinä todistat puolestani,
ja tämäkään [Blefytros] ei sano minulle vastaan missään
asiassa!

Agon

Filosofia!

KUORO PRAKSAGORALLE

Nytpä sinun täytyy herättää
terävä/tiheä mieli (puknän frena)

ja filosofia (filosofon),
esittää ajattelu, joka puolustaa ystävättäriäsi.

Onneksi tulee kieleltäsi uusi ajattelu, joka
kansalaisten yhteisyyttä/kansaa kunnioittaa
lukemattomin elämän parannuksin – on oikea
aika/hetki (kairos) julistaa mihin se pystyy!

Ei samaa vanhaa

Kaupunkimme tarvitsee

jotain viisasta keksintöä!

Pyri toteuttamaan vain se mitä ei olla vielä

aikaisemmin tehty eikä ehdotettu.

Vihataanhan sitä mikä on samaa vanhaa ja

monesti nähty

KUORONJOHTAJA

Ei pidä aikailla, vaan ajatukset on nopeasti

julistettava, sillä katsojia ilahduttaa eniten

osallisuus ripeästä toiminnasta.

Episodi Uudistukset

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993). Kreikan kansallisteatteri.

Uudistukset

PRAKSAGORA

Ja minä kyllä uskon opetuksieni hyödyllisyyteen.
Mutta entäpä katsojat, tahtovatko uudistuksia vai
ovatko liian tottuneita pysymään iänikuisessa,
sitä tässä eniten pelkään.

NAAPURIN MIES

Uudistamista älä säiky, sillä meidän
toiminnassamme vanhasta/menneestä (arkhaiön)
piittaamattomuus on ylin hyveemme.

PRAKSAGORA

Nyt ensiksi älköön kukaan teistä vastaan sanoko tai
keskeyttäkö ennen kuin on ymmärtänyt esitykseni
ja kuunnellut ehdotukseni!

Kommunismi

Ehdotan, että kaikki varallisuus on oltava yhteistä, josta kaikilla on osuus ja josta kaikki saavat elantonsa.

ei niin, että yksi on rikas (ploutein) ja toinen köyhä (athlion); ei niin, että toinen viljelee laajaa peltoalaa eikä toisella ole edes hauta-alaa;

ei niin, että toisella on monia orjia eikä toisella edes apuria.

Sen sijaan teen kaikille yhteisen (koinon) ja samanlaisen elannon/elämän (bioton)

[Tosin orjatalouteen perustuva vapaiden kommunismi – onko enemmän kansallissosialismi?]

Ecclesiazusae (1956)

Yhteinen?

BLEPYROS

Miten se on yhteinen (koinos) kaikille?

PRAKSAGORA

Sinä se haluat vaikka paskaa syödä ensimmäisenä ennen minua.

BLEPYROS

Jaammeko siis paskankin?

PRAKSAGORA

Kautta Zeun, kohta kuulet, älä keskeytä.

Tätähän olin sanomassa. Ensimmäiseksi aion tehdä kaikesta maasta yhteistä ja rahoista ja muista asioista, joita jokaisella on.

Sitten tästä yhteisestä, josta [me naiset] huolehdimme tarkasti (tamieuomenai), säästäväisesti (pheidomenai) ja ajatuksella, elätämme (boskēsomen) jokaista.

Näkymätön rikkaus

NAAPURIN MIES

Mutta entäs ne meistä, joilla ei ole maata, vaan hopeakolikoita ja kultadareikkeja, siis näkymätöntä (afanē) rikkautta?

PRAKSAGORA

Sen hän laittaa yhteiseen/keskelle (to meson) [yhteinen – asian asettaminen keskelle (to meson), kieli, varat jne.].

BLEPYROS

Mutta jos ei laitakaan, vaan vannoo väärin?

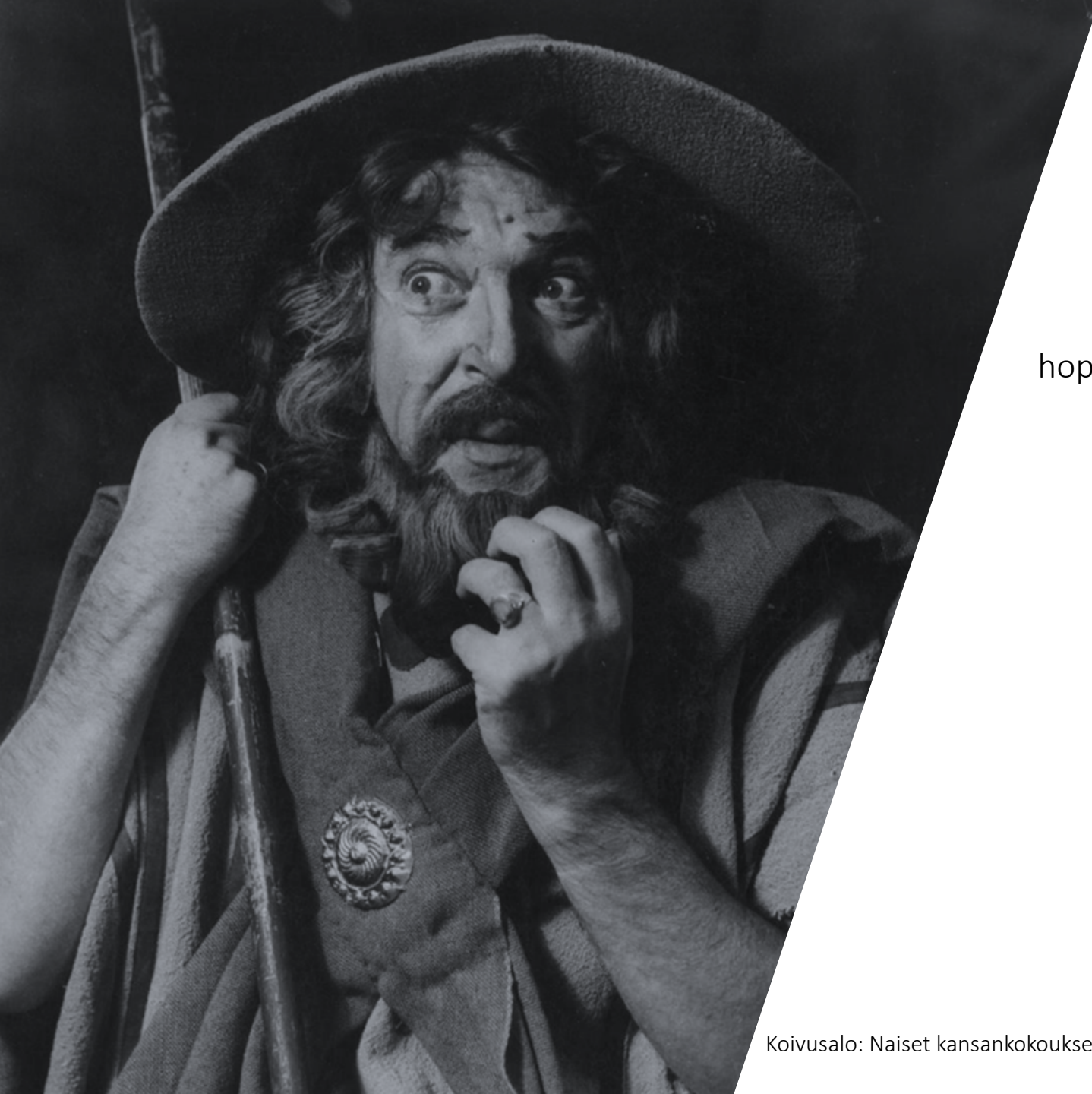
Niinhän myös hankki rahat!

PRAKSAGORA

Mutta eihän siitä ole hänelle yhtään mitään hyötyä!

BLEPYROS

Ja miten niin ei?

Kaikki tarpeellinen

PRAKSAGORA

Ei kukaan tee mitään köyhyyden (penia) takia – kaikillahan on kaikkea:

leipiä, suolakalan paloja, kaurakakkuja, viittoja, viiniä, seppeleitä ja kullia/kikherneitä.

[Yksinkertaiset asiat. Platonin Valtiossa kuvaus sikojen valtiosta.]

Niinpä mitä hyötyä on, jos ei yhteiseen luovuta?

Keksipä se ja osoita minulle!

BLEPYROS

Mutta eivätkös nyt ne juuri eniten varasta, joilla on tuo kaikki.

Uudet kommunistiset tapalait (nomois)

NAAPURIN MIES

Se oli aiemmin, toveri, kun meillä olivat käytössä
aiemmat lait (nomois);

Mutta nyt kun elämme yhteisestä (koinou)

Niin mitä hyötyä on olla laittamatta yhteiseen.

Yhteiset naiset?

BLEPYROS

Jos siis nuoren naisen nähtyään himoitsee tätä ja haluaa työntymisleikkiin (skalathurai), niin varoista ottaa ja tälle antaa ja yhteiseen osallistuu makaamalla tämän kanssa.

PRAKSAGORA

Ei, vaan nyt saa maata ilmaiseksi/vapaana lahjana!

Teen myös näistä [kuoro] yhteistä miehille maata ja lasten tekoa varten, jos vaan [kummat?] niin haluavat.

Ari Sandel: The DUFF 2015.

Rumat ensin

BLEPYROS

"Kuinka siis? Eivätkö kaikki silloin mene

heistä kukkeimman (hōraiotatēn) luo ja pyri yhtymään häneen?

PRAKSAGORA

Mitättömän näköiset ja nykerönenäiset istuvat upeimpien/ jumalaisten

(semnos) rinnalla, ja jos himo syttyy tähän [upeaan], niin rumaa (aiskhros)

joutuu ensin naimaan [alhaalta koputtelemaan (hupokrousei)].

EVERY DUFF HAS THEIR DAY.

Vanhusten kesto?

BLEPYROS

Entäs kuinka me vanhukset? Jos makaamme rumien kanssa, eikö peniksemme jo lopahda (epileipsei) ennen kuin pääsemme kuvaamaasi seuraavaan?

PRAKSAGORA

Eivät he tappele, älä huoli, ole rohkealla mielellä, älä pelkää: eivät he tappele!

BLEPYROS

Mistä?

PRAKSAGORA

Siitä, etteivät makaa kanssasi! Koska sinulla se on aina vain tuollainen [roikkuva tekopenis - ei erektiossa]

Arnold Schwarzenegger & Danny De Vito: Kaksoset 1988.

Suuret ja pienet miehet

BLEPYROS

Teidän suhteenne tuossa on ajatusta, sillä etukäteen on päätetty, että kenenkään rako ei ole tyhjä.

Mutta mites miesten asia/elin, mitäs se tekee?

Rumiahan [miehiä] paetaan ja komeisiin suunnataan.

PRAKSAGORA

No sitten mitättömät tarkkailevat ja seuraavat komeampia näiden lähtiessä illallisilta ja pitävät näitä silmällä julkisilla paikoilla.

Eikä komeiden ja suurten miesten kanssa naiset saa nukkua ennen kuin ovat antaneet suosionsa rumille ja pienille miehille.

[Kreikkalainen estetiikka: komea = kookas, pieni taas ruma mies]

BLEPYROS

Lysikrates siis ylpeilee nyt yhdenveroisesti komeiden nenien kanssa.

Huopatossut ennen sinettisormuksia

NAAPURIN MIES

Kyllä, kautta Apollonin!

Lisäksi ajatus on demokraattinen/ kansan mieleen (dēmotikē) ja tekee pilkkaa mahtipontisista (semnoterōn) sinettisormusten kantajista, kun huopatossuinen sanoo ensimmäisenä: ”Väistypä syrjään ja pidä vahtia! Kun olen valmis niin vuorosi on toisella (viininpuristus)kierrokselle!”

Yhteiset lapset ja isät

BLEPYROS

Jos siis me elämme näin, niin kuinka kukin omat lapsensa pystyy tunnistamaan?

PRAKSAGORA

Mitä väliä?

Yhteisinä isinäänhän he pitävät ikäeron takia kaikkia vanhoja miehiä.

[Sama keskustelu Platonin Valtiossa]

Isäkapina kaikkia isiä vastaan?

BLEPYROS

Eivätkö he silloin hyvin ja kunnollisesti kurista jokaisen vanhuksen peräjälkeen tietämättömyyttään?

Nythän he tietämäänsä isäänsä kuristavat.

Mitä tekevät kun eivät tiedä, paskovatko päälle?

Jokaisen isän puolustus

PRAKSAGORA

Kukaan vieressä oleva ei sitä salli.

Aiemmin heitä ei liikuttanut yhtään jos jotain pahoinpideltiin, mutta nyt jos kuulevat jonkun huutavan hakkauksesta, pelkäävät että joku lyö heidän omaa isäänsä ja ryhtyvät taistelemaan tämän puolesta.

BLEPYROS

Eihän tuo mitä sanoit olisikaan hullumpaa, mutta jos luokseni tulee Epikuros tai Leukolofos ja kutsuu minua isäksi, se olisi jo hirvittävää kuulla!

[Joko Epikuros ja Leukolofos tai näiden isät olivat huonomaineisia. Leukolofos mahdollisesti Skambonidain Adeimantuksen poika, jota epäiltiin maanpetoksesta]

Aristyllos Vilenius

NAAPURIN MIES

Kuitenkin tätä asiaa paljon kauhistuttavampaa (deinoteron) on ...

BLEPYROS

Niin mikä?

NAAPURIN MIES

Jos Aristyllos suutelee (osoittaa rakkautta) sinua ja väittää sinun olevan isänsä.

[Aristyllos komedioissa eritteiltä haiseva perverssi]

BLEPYROS

Saa valittaa ja ulvoa kivusta!

NAAPURIN MIES

Ja sinä taas haista kissanpaskalle! (kalaminthēs)

[Kissanminttu – minthos – myös ihmisuloste
Koprofiili - rakastaa anusten suutelemista ja nuoleskelua.]

PRAKSAGORA

Mutta hän on syntynyt ennen tämän äänestyspäätöksen tekemistä,
joten ei ole pelkoa, että hän suutelee sinua.

Ei pelkoa

PRAKSAGORA

Mutta hän on syntynyt ennen tämän äänestyspäätöksen tekemistä, joten ei ole pelkoa, että hän suutelee sinua.

BLEPYROS

Hirvittävää se kuitenkin olisi ollut!

Leonid Brezhnev Krimillä 1982. Neuvostosotilaat peltotöissä 1980.

Kommunistinen orjatalous?

KHREMES

Mutta kuka viljelee maata?

PRAKSAGORA

Orjat: Sinun huolenasi on siirtyä voideltuna illalliselle silloin, kun auringon varjo on kymmenen jalkaa.

Edelleen naisten kudonta

BLEPYROS

Entä miten viittojen/himationien tekeminen?

Saahan tätäkin kysyä.

PRAKSAGORA

Teillähän on jo nyt omistamanne ja me kudomme lisää.

Jos oikeudessa häviää?

BLEPYROS

Vielä yhtä asiaa kyselen: kuinka käy, jos joutuu velalliseksi kun oikeudessa häviää arkonttien edessä?

PRAKSAGORA

Mutta ensinnäkin ei tule yhtään oikeusjuttuja.

BLEPYROS

Tuo lausuma on sinulle turmioksi!

NAAPURIN MIES

Minäkin äänestän [ajatukseni asetan] edellisen puolesta.

PRAKSAGORA

No mutta onneton, minkä vuoksi olisi?

Velkoja ja velallinen

BLEPYROS

Monien asiain vuoksi, kautta Apollonin!

Ensinnäkin varmaan siinä tapauksessa,
että joku velkaa ja sen kiistää.

PRAKSAGORA

Mutta mistä velkoja velkomisensa otti kun kaikki on yhteistä?

Kaipa hän on selvästi varas!

NAAPURIN MIES TAI KUORO

Hyvin vastattu, kautta Demeterin!

Kadulla riehujat

BLEPYROS

Kerropas vielä minulle:

mistä riehuvat pahoinpitelijät maksavat sakot, kun he rajujen kestien jälkeen käyttäytyvät väkivaltaisesti/röyhkeästi (hubrizōsin)?

Luulen, että tämä saa sinut neuvottomaksi (aporesein)!

PRAKSAGORA

Kaurakakuilla ruoka-annoksestaan.

Kun annoksesta otetaan jotain pois, eivät toiste enää ole niin röyhkeitä kun tietävät, että mahaa rangaistaan.

Katurosvous

BLEPYROS

Eikö sitten olekaan ketään varasta?

PRAKSAGORA

Miksi varastaa siitä mistä on itse osallinen?

BLEPYROS

Eikö siis enää edes vaatteita rosvota öisin?

NAAPURIN MIES

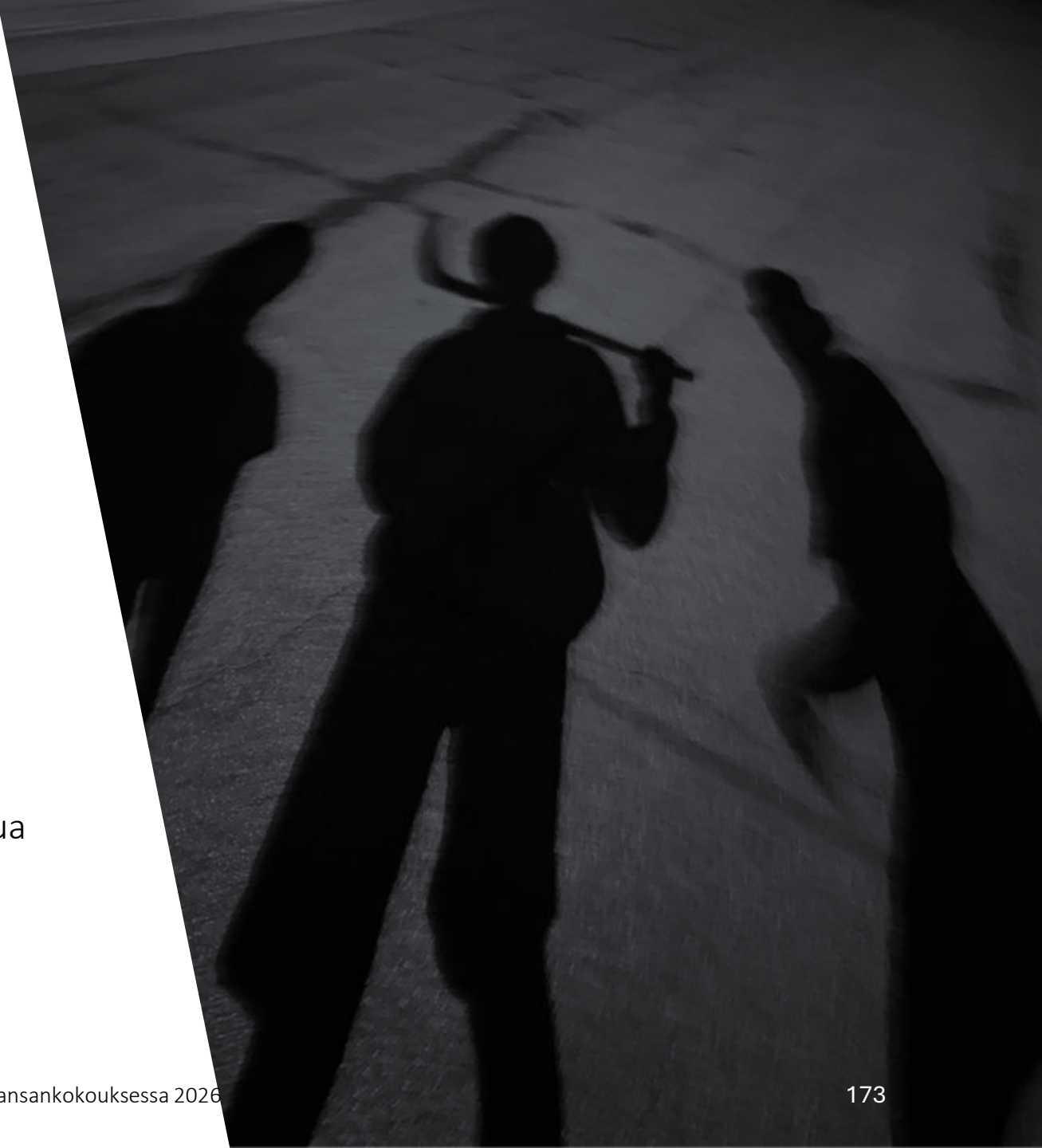
Ei ainakaan, jos nukut kotona!

PRAKSAGORA

Eikä silloinkaan, jos menet ulos kuten ennen, sillä kaikilla on elantonsa.

Ja jos joku vaatii vaatteet riisumaan, niin anna vaan, mitä itua on siitä tapella?

Toisethan paljon paremmathan voi mennä heti hakemaan yhteisestä

Attikalainen mustakuvio n. 540-530 eaa.

Ei enää rahapelejä

BLEPYROS

Eivätkö ihmiset myöskään enää pelaa nopilla?

PRAKSAGORA

No mitä he panisivat panoksiksi?

Kaupungista yhteinen koti

BLEPYROS

Entä millaisia elämäntapoja (diaitan) luot?

PRAKSAGORA

Kaikille yhteis(öllis)en (koinēn pasin)

Sanon tekeväni kaupungista (astu) yhden asumuksen
(oikēsīn) tuomalla kaikki yhteen niin, että jokainen voi
kävellä vapaasti toisen luo.

[Perheen solidaarisuus koko kaupunkiin. Yhteinen kansantalous.
Julkinen ja yksityinen yhteen.]

Aristoteleen kritiikki Platonia kohtaan samasta pyrkimyksestä
käsitellä kaupunkia tai polista yhtenä kotitaloutena.]

Yhteisruokalat

BLEPYROS

Entäs missäs illallista vietetään?

PRAKSAGORA

Teen kaikista oikeusistuimista ja pylväskäytävistä juhla/ruokasaleja [miesten tiloja (andrōnas)].

Puhujankoroke (bēma)?

BLEPYROS

Entä mitä hyötyä saat puhujankorokkeesta (bēma)?

PRAKSAGORA

Sijoitan sinne viininsekoitusmaljat ja vesiastiat.

Ja nuorilla pojilla on mahdollisuus resitoida runoutta sotaurhojen kunniaksi

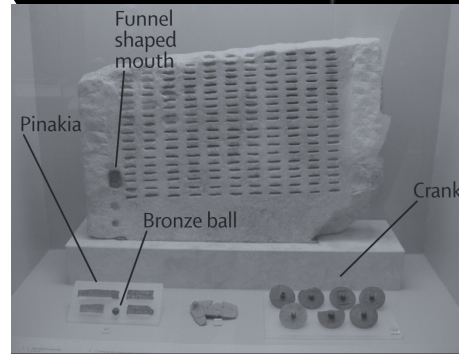
ja myös jokaisesta, joka on osoittautunut pelkuriksi, jotta nämä häpeänsä vuoksi pysyvät poissa illallispöydästä.

NAAPURIN MIES

Upea ajatus, kautta Apollonin!

Arvontalaite (klērōtērion)

Arvontalaitteet

BLEPYROS

Entä minne siirrät arvontakoneet (klērōtēria)?

PRAKSAGORA

Siirrän ne Agoralle Harmodioksen veistoksen viereen ja laitan kaikki arvontaan kunnes kaikki tietävät osansa ja lähtevät iloisesti illallistamaan oman kirjaimensa mukaan.

Airut ilmoittaa, että betan alla olevien pitää seurata häntä illallistamaan Basileios-pylväskäytävään, thetan alla olevien seuraavaan rakennukseen ja kapan alla olevien pitää kulkea viljamarkkinoiden pylväskäytävään.

BLEPYROS

Ai sinne hotkimaan?

PRAKSAGORA

Ei, kautta Zeuksen, vaan illallistamaan siellä!

Sir Lawrence Tadmor A Bacchic Dance 1871

Bakkanaalit

BLEPYROS

Mutta entäs ne, jotka eivät saa kirjainta
illalliselle

Ajetaanko kaikki heidät pois?

PRAKSAGORA

Ei, niin meillä ei ole asiain laita.

Mehän tarjoamme kaikille kaikkea runsain
mitoin, niin että jokainen poistuu päihtyneenä
seppelillä päässä ja soihtu kädessään.

Massimo Sormonta. Rue Saint Denis, Paris 1980's.

Naiset kujilla

Ja naiset tulevat kujilla illallisilta palaavien miesten luo ja sanovat näin: "Tulkaa tänne luoksemme! Täällä on mitä kukkein (hōraia) nuori tyttö."

"Täällä luonani on toinen",
sanoo joku ylhäältä toisesta kerroksesta
"mitä kaunein ja vaaleaihoinen!
Sinun on kuitenkin maattava kanssani ennen häntä."

Rumat miehet ensin

Hyvännäköisiä nuoria miehiä seuraten
mitättömämmän näköiset miehet sanovat:

”Hei, minne sinä juokset?

Et sieltä kuitenkaan mitään saa tehdä.

On nimittäin äänestetty, että pottunenäiset ja rumat miehet
saavat ensiksi naida.

Sillä välin voitte ottaa esiin kaksipalloiset viikunapuunne
ja tyydyttää itsenne eteisessä!”

No niin, sanokaapa nyt minulle: lohduttaako tämä teitä?

BLEPYROS JA NAAPURIN MIES

Kaiken kaikkiaan!

Juhlat

PRAKSAGORA

Jaa, mutta minun on mentävä Agoralle
ottamaan vastaan sinne saapuvan vaurauden,
heti kun olen valinnut jonkun vahvaäänisen
airuettaren.

Koska minut on asetettu johtoon, on pakko
tehdä tämä ja järjestää yhteisruokailu,
jotta voitte tänään ensimmäistä kertaa juhlia
ylellisesti.

BLEPYROS

Jokos jo juhlimme ylellisesti?

Katuprostituution lopettaminen

PRAKSAGORA

Niin sanon.

Sitten tahdon tehdä lopun [orja] katuhuorista (pornos), aivan kaikista.

BLEPYROS

Mitä varten?

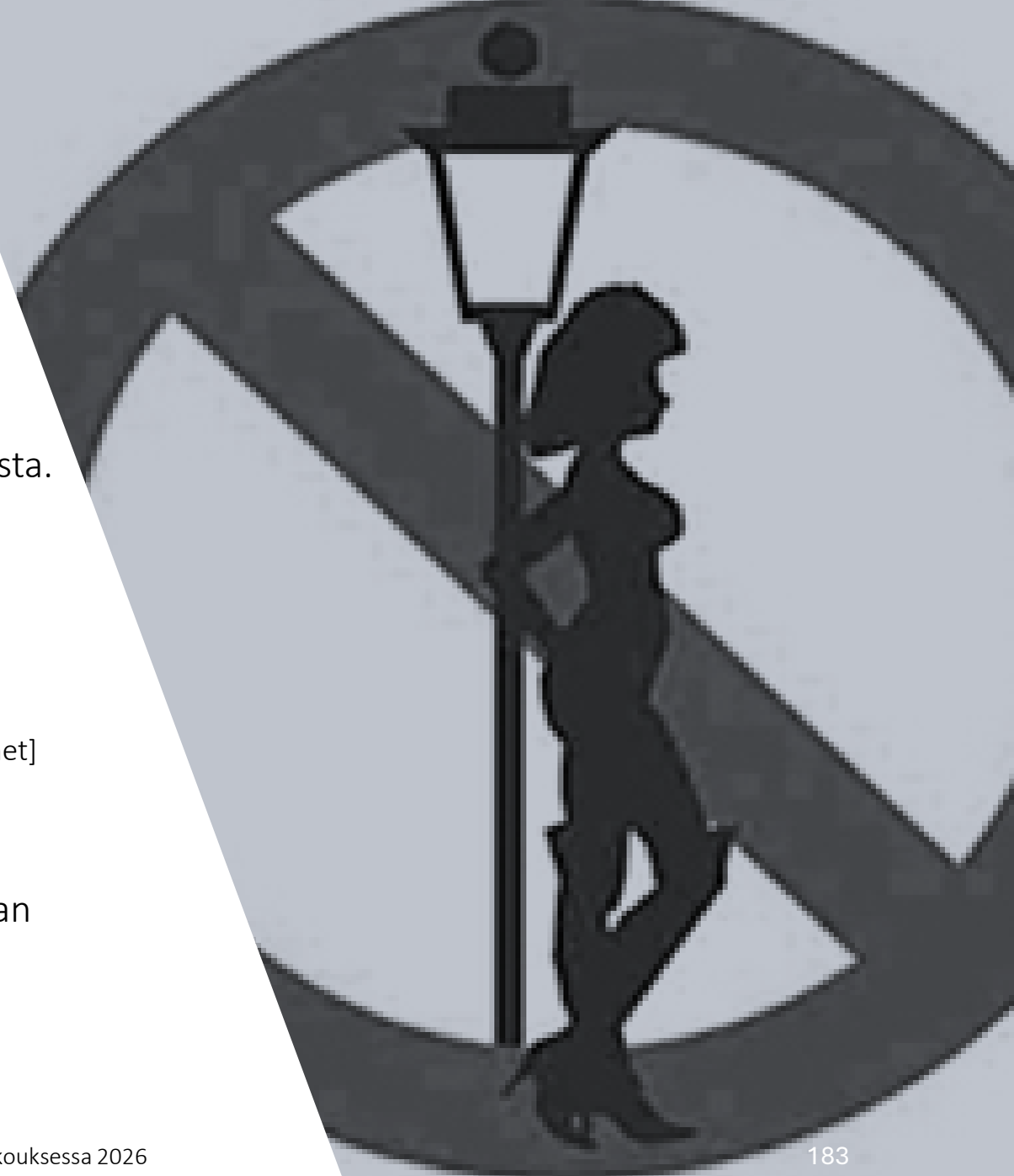
NAAPURIN MIES

Sehän on selvää: [Viittaa kuoroon]

Jotta saavat nuorten miesten kullit käsiinsä. [kukkeimmat nuoret miehet]

PRAKSAGORA?

Niin, ja tosiaankaan orjatyttöjen ei pidä meikata/ kosmetisoida (kosmoumenas) siepatakseen vapaiden seksin/nautinnon (Kuprin), vaan heidän on maattava vain orjien kanssa ja nypittävä pillunsa vain karkean orjan taljan kaltaiseksi.

Ylipäällikkö Tarja Halonen ja mies Pentti Arajärvi linnassa 2008

Lähtö

PRAKSAGORA LÄHTEE

BLEPYROS

Annapa kun kuljen aivan kannoillasi,
niin että kaikki ihmiset katsovat ja sanovat toisilleen:
”Ettekö ihailekin naispäällikön miestä/ seuraajaa?”

NAAPURIN MIES

Minä puolestani tuon tavarani Agoralle ja valmistelen omaisuuteni
katselmusta.

Kuorolaulu kadonnut

Episodi: Tavaroiden luovutus

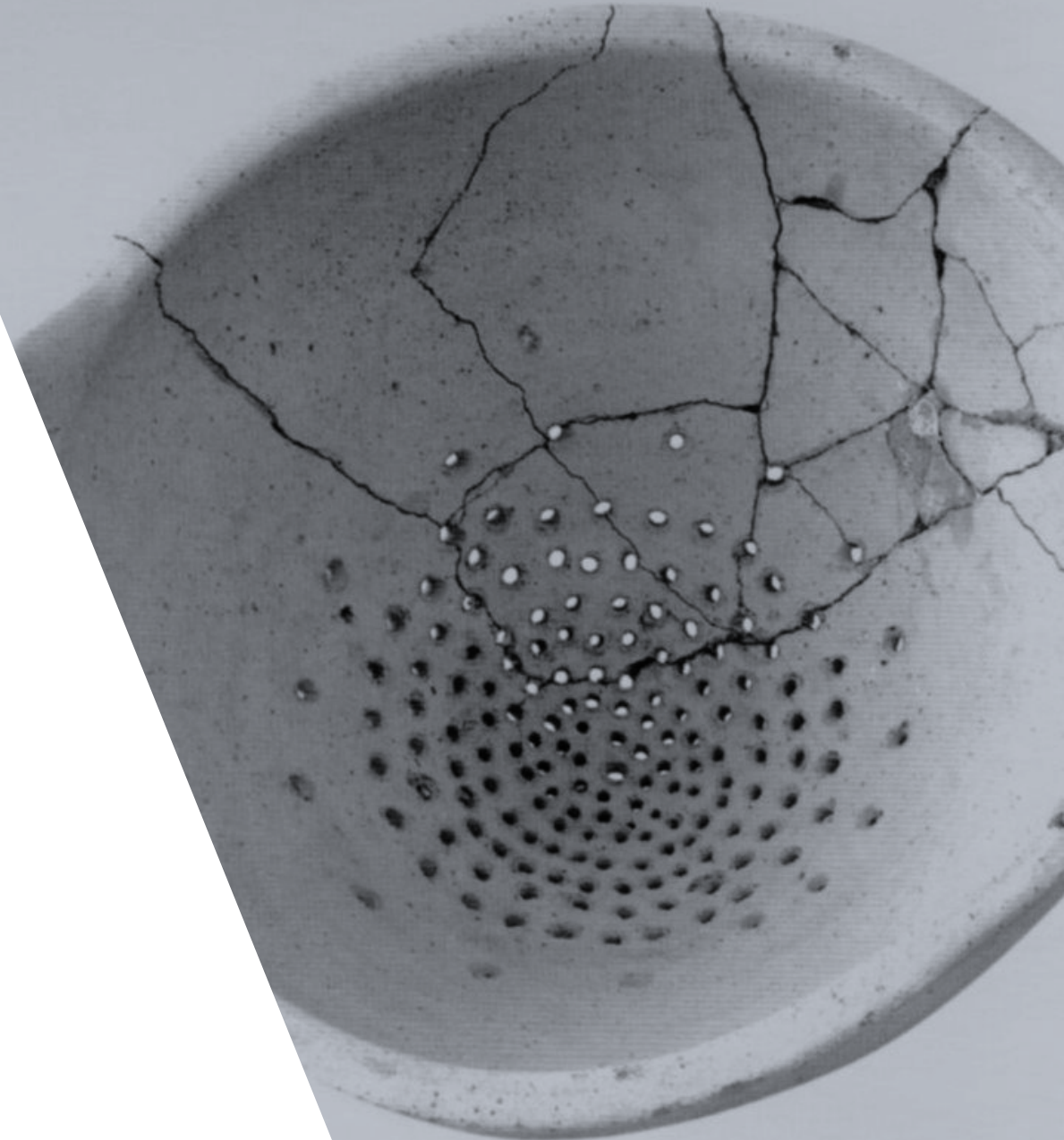
Naapurin mies ulos talosta, kaksi orjaa
kantavat tarvikkeita talosta ulos vuorotellen
Mies järjestää ne Panathenaia-kulkueeksi

Keittiövälineiden kulkue

NAAPURIN MIES

Tulepas tänne kauniisti kaunokaiseni, jauhosiiviläni
Ensimmäisenä tavaroistani saat ulos astua ja
Toimia puuteroituna Korinkantajana, niistä monista
jauhopusseistani, jotka olen nurin kääntänyt.

Missä on keittojakkaran kantaja?

Keittokattila/kulho n. 700 eaa.

Panathenaia-kulkue

Kautta Zeuksen, oletpa musta!

Olet kai sattunut keittämään sen myrkyn (farmakon), jolla
Lysikrates hiuksensa mustentaa.

Seisahdu siihen viereen, olet ehostajatar

Vedenkantaja, tuo kannu tänne; tähän näin

ja sinä, kitharan soittajatar, tule ulos,

Monesti pakotit minut nousemaan ylös kansankokouksen
takia kohtuuttoman aikaisin yöllä, ensivalon melodiallasi.

Kulkue valmiina

Kulhon ottanut tulkoon esiin! Tuokaa hunajakennot!

Aseta oliivipuun oksat siihen viereen

ja tuo kolmijalat ja öljypullo!

Seuraavaksi saatte lähettää liikkeelle koko pikkuastioiden
joukon!

Ohikulkija

OHIKULKIJA / ITARA MIES

Minäkö luovuttaisin omaani?

No silloin vasta pahaonninen mies minusta tulisi, omaksi jäisi vain vähän järki (noun).

Enhän viskaa pois mitään vaivojeni ja säästäväisyyteni takia,
enkä minkään käskyn mukaan näin järjettömästi,
ennen kuin saan tietää, miten koko asian laita on.

Myymässä?

OHIKULKIJA

Hei sinä, mitä nämä kaikki pikku tavarat tarkoittavat?

Oletko kantanut ne ulos muuton takia

vai oletko viemässä niitä panteiksi?

NAAPURIN MIES

En suinkaan.

OHIKULKIJA

Miksi ne sitten ovat näin rivijärjestyksessä? –

Ettehän kai ole järjestämässä tavaroita kulkueeseen

huutokauppias Hieronille?

NAAPURIN MIES

En kautta Zeuksen, vaan aion luovuttaa ne kaupungin
haltuun, Agoralle, päätettyjen lakien mukaisesti.

Giannis Margaritis: Ecclesiazusae (1987)

Luovuttaa???

OHIKULKIJA Aiot luovuttaa (apoferein) ne?

NAAPURIN MIES Kyllä vain!

OHIKULKIJA

Oletpa pahaonnikas, Zeus Pelastajan kautta!

NAAPURIN MIES Miten?

OHIKULKIJA Ai miten niin? Helposti ...

NAAPURIN MIES

Mitä? Eikö minun pitä totella lakeja (nomoisi)?

OHIKULKIJA: Millaisia, sinä onneton?

NAAPURIN MIES: Päätettyjä.

OHIKULKIJA

Päätettyjä? No oletpa sinä sitten typerä!

NAAPURIN MIES: Typeräkö?

OHIKULKIJA: No etkös olekin? Olet hölmöin, aivan kaikista!

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993). Kreikan kansallisteatteri.

Vain tyhmä antaa pois!

NAAPURIN MIES

Siksikö, että teen käskyn mukaan?

OHIKULKIJA

Tekeekö muka käskyn mukaan järjissään (sofron) oleva?

NAAPURIN MIES: Nimenomaan.

OHIKULKIJA: Ei vaan ainoastaan pöljät

NAAPURIN MIES

Etkö sitten aio luovuttaa ?

OHIKULKIJA:

Olen varuillani, kunnes näen, mitä useimmat päättävät tehdä.

NAAPURIN MIES

No mitä muuta kuin että ovat valmiina luovuttamaan omaisuutensa?

OHIKULKIJA

Uskon vasta kun näen!

John Cleese; REALLY?

Niinpä/Ihan varmasti /todellako?

NAAPURIN MIES

Ainakin siitä puhutaan kaduilla

OHIKULKIJA

Ihan varmasti/niinpä (gar) puhuvat!

NAAPURIN MIES

– ja monet lupailevat tuovansa tavaransa luovutukseen.

OHIKULKIJA

Ihan varmasti lupailevat!

NAAPURIN MIES

Tuhoat minut, tuolla epäilylläsi/epäuskollasi!

OHIKULKIJA

Ihanko varmasti epäilen!

NAAPURIN MIES

Zeus sinut tuhotkoon!

Ottaa ei antaa

NAAPURIN MIES

Zeus sinut tuhotkoon!

OHIKULKIJA

Ihan varmasti tuhoaa!

– Ajatteletko, että se, jolla on järkeä, luovuttaa tavaransa?

Eihän se ole perinteinen tapa.

NAAPURIN MIES

Ottaako meidän sitten vain pitää?

OHIKULKIJA

Kyllä kautta Zeuksen! Niinhän jumalatkin tekevät. Sen hoksaat veistosten käsistäkin.

Sillä kun rukoilemme jumalaa antamaan hyvää, veistokset seisovat ojentaen kätensä kämmen ylöspäin, ei antaakseen jotain, vaan ottaakseen jotain.

Kamat kasaan

NAAPURIN MIES

Voi hyvä mies sentään, anna minun tehdä tärkeää tehtävääni!

Nämähän sidottava yhteen. Missä nahkahihnani on?

OHIKULKIJA

Todella ne viet?

NAAPURIN MIES

Kyllä aion kautta Zeuksen! Tai oikeastaan olen jo sitomassa näitä kahta kolmijalkaa yhteen.

Huono enne

OHIKULKIJA

Mitä ääliömyyttä (mōrias)!

Etkä edes odota mitä kaikki muut ovat tekemässä – ja vasta sitten

NAAPURIN MIES

Sitten mitä teen?

OHIKULKIJA

Odotat vielä lisää ja annat ajan kulua

NAAPURIN MIES

Ja mitä varten?

OHIKULKIJA

Jos tulee vaikkapa maanjäristys tai iskee salama tai hilleri säntää tien yli – varmaan he lakkaavat tuomasta tavaroitaan, sinä senkin salaman säikäyttämä.

Politiikka

Hallitus peruu esikoululaisten päivähoiton säästöt

Suunnitelma olisi siirtänyt esikoululaiset iltapäivisin päiväkodista kunnille edullisempiin kerhoihin.

Julkaistu: 11.3. 2:00 , Päivitetty: 11.3. 9:48

Hallitus luopuu mylläkän nostaneista aikeista karsia yli 75-vuotiaiden vammaispalveluja

Peruspalveluministeri Juha Rehulan mukaan vammaispalvelujen säästötavoitteessa kuitenkin pysytään. Säästöjä ryhdytään etsimään uusilla keinoilla.

Kotimaa 14.10.2016 klo 14:38 | päivitetty 14.10.2016 klo 18:43

Politiikka

Hallitus peruu lakimuutoksen, joka olisi leikannut kimppakämpissä asuvien asumistukea

Ministerin mukaan ratkaisuun päädyttiin erityisesti opiskelijoihin kohdistuvien vaikutusten takia.

Julkaistu: 28.11. 11:42 , Päivitetty: 28.11. 12:05

Hallitus perui veronkiertäjien tehokkaan katumisen lakiesityksen - hallintarekisterilaki viivästyy kritiikin takia

Ensi vuodeksi kaavailtu veropetoksen rikosseuraamusten välttämisen mahdollistava lakiesitys kaatui valtiovarainministerin mukaan perustuslaillisten ongelmien takia. Hallitus pyörsi myös talousrikostutkintaan tekemänsä miljoonaleikkaukset.

Politiikka 4.11.2015 klo 14:29 | päivitetty 4.11.2015 klo 16:00

TALOUS

KIINTEISTÖT

UUTISET

Mikko K

Asumistukeen ei päätöksensä

Hallitus perääntyi budjetti

Lomarahosta lähes sunnuntai- ja ylityöleikkaukset peruttu

Työehtoihin kohdistuva pakottava (kesk.) mukaan määräaikainen rajoitetaan kuuteen viikkoon.

Politiikka 28.9.2015 klo 19:37 | päiv

Päätösten peruminen

NAAPURIN MIES

Riemukastapa olisi jos en löydä paikkaa, johon tavarani luovuttaa!

OHIKULKIJA

Tuotako huolit, älä pelkää, saat luovuttaa, vaikka tulet ylihuomisen jälkeen.

NAAPURIN MIES

Miten?

OHIKULKIJA

Tiedän nämä nopeat käsiäänestäjät mitä ovatkaan päättäneet, peruvat sen taas.

NAAPURIN MIES

Hyvä mies, tuovat kyllä

OHIKULKIJA

Entä jos eivät toimita? Mitäs sitten?

Mitäs sitten /häh (ti)

NAAPURI

Älä huoli, kyllä he toimittavat.

MIES

Mutta jos eivät toimitakaan, mitäs sitten?

NAAPURIN MIES

Taistelemme heitä vastaan.

OHIKULKIJA

Mutta entä jos ovat voimakkaampia, mitäs sitten?

NAAPURIN MIES

Lähden ja annan asian olla

OHIKULKIJA

Mutta entä jos myyvät omaisuutesi, mitäs sitten?

NAAPURIN MIES

Hajoa kappaleiksi

OHIKULKIJA

Mutta jos hajoan kappaleiksi, niin mitäs sitten?

NAAPURIN MIES

Silloin kauniisti teet!

Halu antaa pois

OHIKULKIJA

Sinäkö oikein himoitset antaa pois?

NAAPURIN MIES

Kyllä minä! Kuten kaikkien omien naapureitteni jo näen tekevän.

OHIKULKIJA

Ja varmastihan Antistheneskin tuohon osallistuu, suostuisi varmaan enemmän kakkimaan yli kuukauden ajan.

[Anthisthenes rikas Ateenalainen, olettavasti kitsas ja kakkakipuinen, mutta kitsas ennen kaikkea]

NAAPURIN MIES

Voi herran jestas!

Allegoria nuoruuden tuhlauksesta. 1600-luku.

Hävittää omaisuutensa!

OHIKULKIJA

Entä kuoronvalmentaja Kallimakhos, mitäköhän hän heille tuo?

NAAPURIN MIES

Enemmän kuin Kallias!

OHIKULKIJA OSOITTA NAAPURIN MIESTÄ

Tämä mies hävittää omaisuutensa!

NAAPURIN MIES

Hirmuisiapa puhut!

[Kallias III (n. 450–367/366 eaa.), kuului Kalliasten ja Hipponikosten ylimyssukuun ja peri yhden Ateenan suurimmista omaisuuksista, jonka tuhlassi lopulta kokonaan]

Hirmuiset päätökset

OHIKULKIJA

Mitä hirmuisia?

Ikään kuin ei näkisi, että tällaisia äänestyspäätöksiä (fēfismata) tehdään jatkuvasti.

Etkö muista mitä päätettiin suolasta?

NAAPURIN MIES

Kyllähän minä.

OHIKULKIJA

Tai kun kuparikolikkokannasta äänestimme, etkö muista sitä?

NAAPURIN MIES

Ainakin minulle onnettomuudeksi tuo kolikko koitui, sillä oltuani myymässä viinirypäleitä kuljin suu täynnä kuparikolikkoja, minkä jälkeen siirryin Agoralle ohrajauho-ostoksille.

Sitten – juuri pitäessäni pussiani alla – airut hihkaisi, ettei kukaan hyväksy enää kuparia maksuksi: ”Me käytämme hopeaa!”

Verotuksen dynaamiset vaikutukset

OHIKULKIJA

Emmekös me kaikki äskettäin vannoneet, että kaupungille tulee 500 talenttia siitä 1/40 verosta, jonka Heurippides oli järjestänyt?

Ja eikös heti joka mies ollut voitelemassa Heurippidesta kullalla?

Sitten kun tarkemmin tarkasteltaessa (anaskopeō) alkoi paljastua sama vanha tarina [Zeuksen pojasta Korinthoksesta], eikä asia toiminutkaan, jokainen mies oli nyt Heurippidesta pihkaamassa!

NAAPURIN MIES

Ei ole lainkaan sama asia, hyvä ystävä!

Silloin me olimme johdossa, mutta nyt ovat naiset.

OHIKULKIJA

Heiltä minä pidän varani, kautta Poseidonin, etteivät kuse päälleni!

NAAPURIN MIES

En tiedä, mistä pälpätät. Poika (orja), tuopas tuo kantotanko!

Verotus

Ministeriön paperit julki: Tähän ”dynaamiset” vaikutukset perustuvat

Velkaantumisen pysyminen kurissa
ohjaa hallituksen uskomiin
dynaamisiin vaikutuksiin”. Ministeriö
yöntää kuitenkin itsekin, että
vivoihin liittyy suurta epävarmuutta.

Naisairut

Pöytä on katettu

NAISAIRUT:

Oi kaikki mieskaupunkilaiset (astoi) – näinhän nämä asiat nyt ovat – siirtykää kiireesti naiskenraalin (stratēgidos) luokse, jotta kohtalo arvan kautta teille mies mieheltä ilmoittaa, missä syötte illallisen, sillä pöydät on pinottu valmiiksi kaikin herkuin varustettuina, ja makuualustoille on pantu taljoja ja vilttejä.

Juhlat alkamassa

NAISAIRUT:

Viinimaljoja sekoitellaan, hajusteiden tarjoilijattaret seisovat peräkkäin, kalafileitä hiillostetaan, jäniksiä levitellään paistinvartaille, uhrikakkuja paistellaan, seppeleitä palmikoidaan, makeisia paahdetaan, nuorimmat tytöt keittävät kattiloissaan kasvissoppaa.

Juhlat menossa

Smoios on heidän joukossaan, päällään ratsuväen asu, nuoleskelemassa naisten maljat (vulvat) (trublia)täysin puhtaiksi.

Geron [vanhus] kulkee hienossa viitassa kevyet sandaalit

jalassaan, hekottelemassa toisen nuorukaisen kanssa

– halpa kenkä ja karkea viitta on viskattu maahan –

Sokratis Karantinos
Ecclesiazusae (1971)

Syömään

Tulkaa tänne vain,
koska ohrakakun kantaja
on paikallaan – no, kidat auki vain!

Episodi Lähtö

W. C. Fields: William Claude Dukenfield (1880 – 1946)

Illalliselle

OHIKULKIJA

No minäpä lähden. Miksi jäisin tänne seisomaan,
kun kerran kaupunki on näin päättänyt?

NAAPURIN MIES

Entä minne aiot astella sinä, joka et ole laittanut [yhteiseen] omaisuuttasi?

OHIKULKIJA: Illallisille.

NAAPURIN MIES

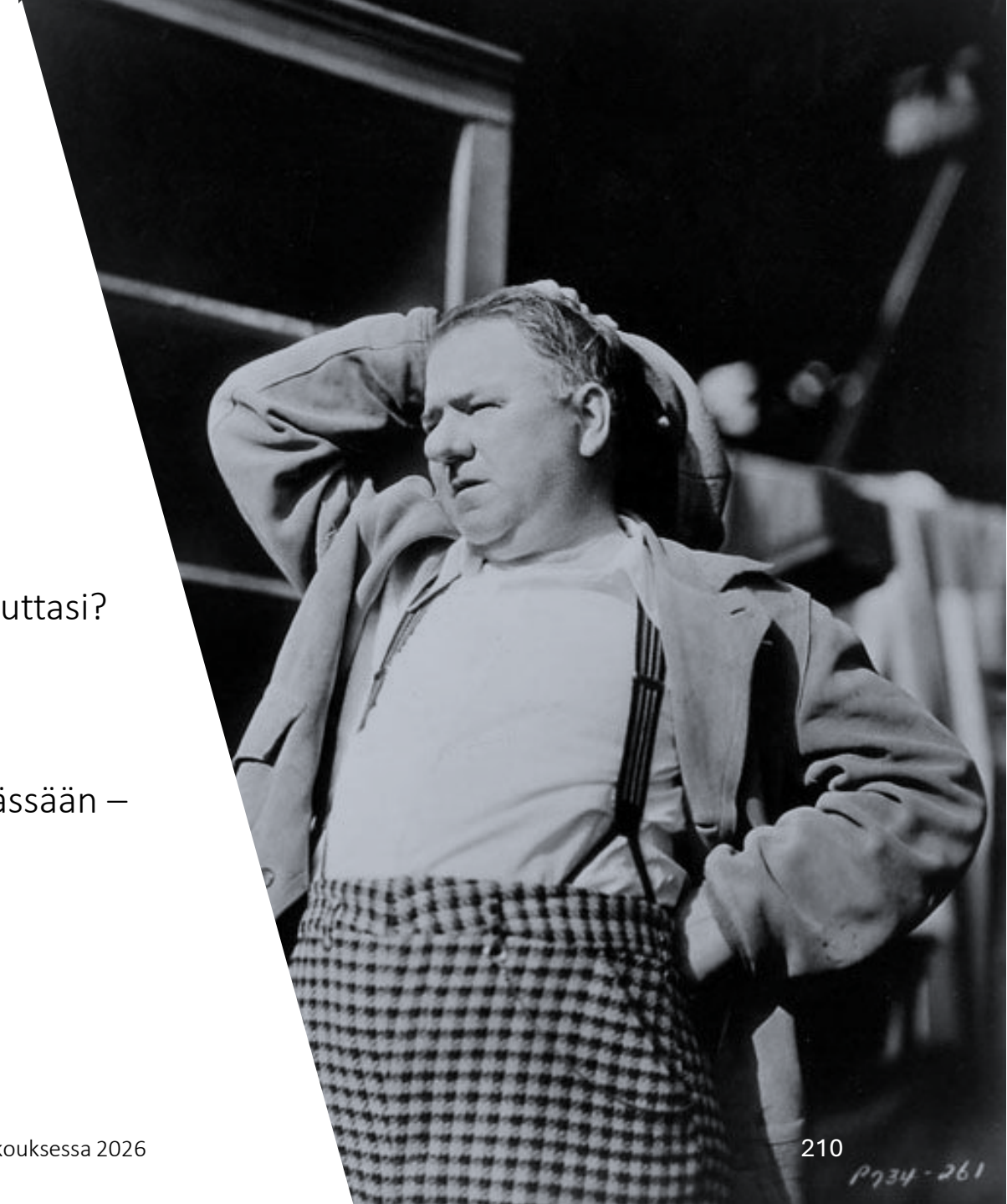
Et varmasti astele – mikäli noilla [naisilla] tosiaankaan on järkeä päässään –
ennen kuin olet luovuttanut omaisuutesi.

OHIKULKIJA

No minäpä luovutan.

NAAPURIN MIES

Milloin?

W. C. Fields: William Claude Dukenfield (1880 – 1946)

Kaupungin hankkeet

OHIKULKIJA

Hyvä mies, se viivästys ei johdu minusta.

NAAPURIN MIES

No mistä sitten?

OHIKULKIJA

Väitän, että on muita, jotka luovuttavat omaisuutensa minuakin myöhemmin.

NAAPURIN MIES

Ja siitä huolimattako aiot marssia syömään illallista?

OHIKULKIJA

Tietysti – mitäs muuta?

Täytyyhän kaikkien hyväjärkisten (eu phronountas) avustaa kaupungin yhteishankkeita mahdollisuuksien mukaan!

Mitäs sitten?

NAAPURIN MIES Mutta jos estävät, mitäs sitten?

OHIKULKIJA Laitan pään alas ja rynnin sinne

NAAPURIN MIES

Entä jos ruoskivat, mitäs sitten?

OHIKULKIJA Haastan heidät oikeuteen.

NAAPURIN MIES

Entä jos nauravat sille, mitäs sitten?

OHIKULKIJA

Ovella seisten –

NAAPURIN MIES

Mitä aiot tehdä? Kerro minulle!

OHIKULKIJA

Sieppaan ruuat niiden tuojilta.

Giannis Margaritis: Ecclesiazusae
(1987)

Lähtö

NAAPURIN MIES
Kulje sitten perässäni!

(Orjilleen.)
Sinä, Sikon ja Parmenon, nostakaa
mukaan koko omaisuuteni!

OHIKULKIJA
Annapas, kun nyt autan sinua
yhteen tuomisessa!

NAAPURIN MIES
Ei, missään nimessä,
pelkään, että naispäällikön luona
kun annan nämä, esität osan
omana vaurautenasi.

Vapaamatkustus

OHIKULKIJA

Kautta Zeuksen, tosiaankin tarvitaan jokin juoni/temppu (mēkhanēmatos), että vaurauteni säilyy omanani ja samalla pääsen osalliseksi yhteisesti vaivatusta.

Nyt se iski: on vain kuljettava [muina miehinä] muiden kanssa illallistamaan ja kiireen vilkkaa!

Kadonnut kuorolaulu

Episodi Eukko ja tyttö

Illallisten jälkeen

ENSIMMÄINEN EUKKO ODOTTA A KADULLA MIEHIÄ ILLALLISELTA:

Miksi miehet eivät ole jo täällä?

Määräaika oli kauan sitten!

Sen sijaan valkolyijyllä ehostettuna minä seison
sahraminkeltainen puku päälläni, joutessani hyräilen
itsekseni jotain sävelmää,

huvittelen sillä, miten mahdan saada jonkun noista
ohi kulkevista miehistä ansaan

Muusat, tulkaa tänne huulilleni, löytäkää jokin
viettelevän joonialainen pikku sävelmä!

Tyttö ikkunassa

NUORI TYTTÖ

Nyt ehdit ennen minua kujalle kurkkimaan, senkin
mätä (sapra)!

Luulit, että voit poimia rypäleet vartioimattomasta
viinitarhasta ja

vedät jonkun puoleesi laulullasi.

Sittenpä minä laulan sille kilpaa.

Sillä vaikka olisi katsojille työlästä,

silti siinä on jotain miellyttävää ja
hauskaa/koomista (kömödikon)

Kypsän naisen laulu

EUKKO NÄYTTÄÄ TYTÖLLE TAKAPUOLTAAN.

Keskustele tämän kanssa ja häivy!

Ja sinä auloksen soittaja mussukkani, ota aulokseksi ja lurauta sävelmä,
joka sopii sinulle ja minulle.

Jos joku haluaa kokea jotain hyvää,
täytyy maata minun vierelläni!

Eihän nuorilla tytöillä viisautta/taitoja (sofon) ole, vaan kypsillä naisilla.

Kukaan ei halua helliä enemmän rakastettua,
jonka kanssa makaa eikä heti lennä toisen luo.

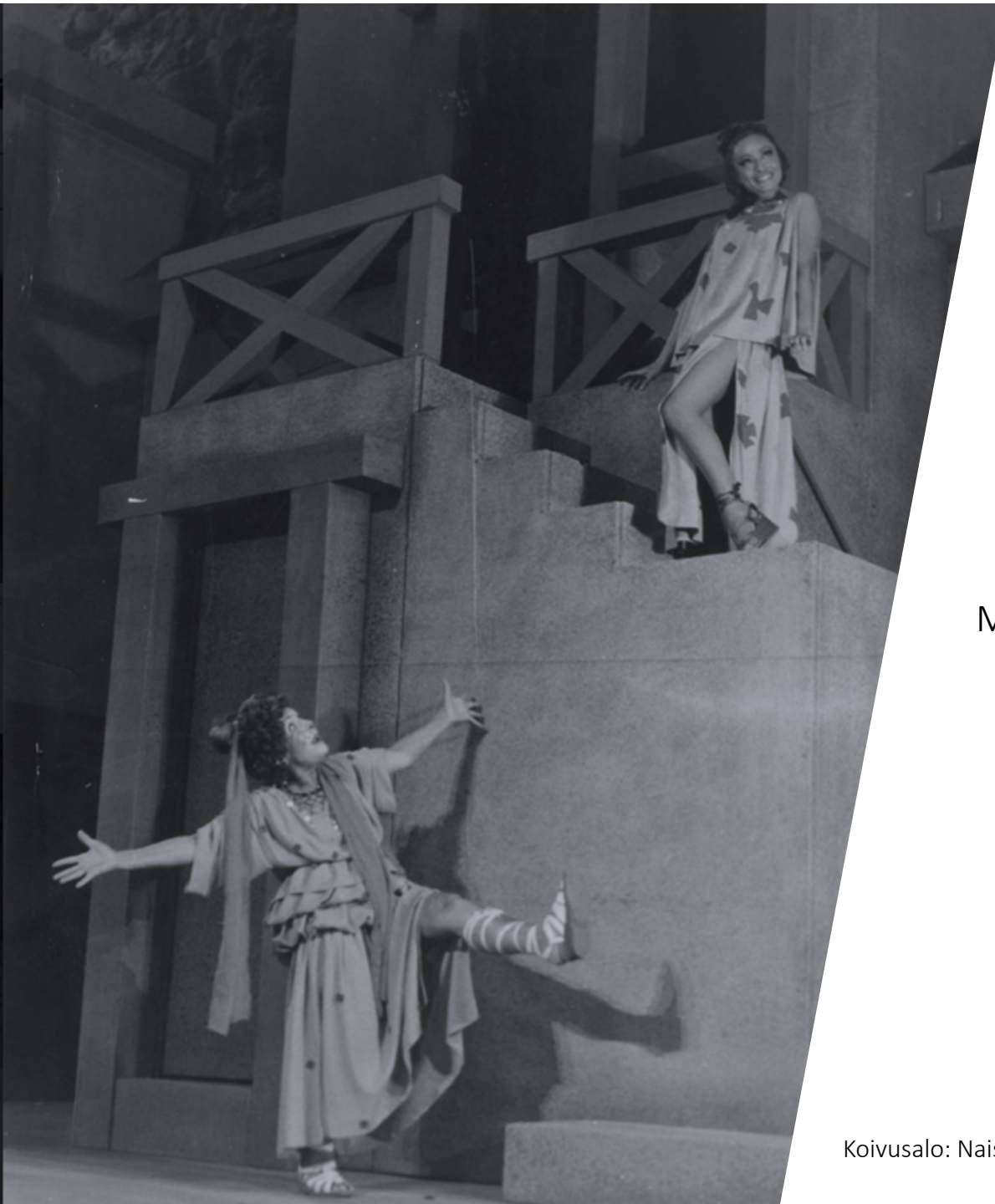
Kilpa

NUORI TYTTÖ KESKEYTTÄÄ LAULULLAAN

Älä halveksi/kadehdi nuoria tyttöjä
sillä hekumallisuus lepää luonnostaan
pehmeissä reisissämme ja omenarinnoissamme kukoistaa.
Mutta sinua, oi eukko, nypitään ja puuteroidaan kuoleman kullaksi!

ENSIMMÄINEN EUKKO

Pudotkoon kohtusi,
Hävitköön perseesi kun haluat naida
ja kunpa sängyltäsi käärmeen vetäisit luoksesi
halutessasi helliä.

Missä on kumppanini?

NUORI TYTTÖ

Oi voi, miten ihmeessä minun käy?

” [mies] Kumppanini ei ole saapunut, yksikseni olen tänne jäänyt,

äitini on nimittäin mennyt muuanne” [luultavammin lainaus laulusta]

eikä minun pidä kertoa, mitä muuta sen jälkeen tulee.

Parjaukset

"Mutta, sinua oi mamma, anelen"

kutsu Suorio/ Pystykeppi (Orthagoran) [dildo]
tyydyttääksesi itsesi

"sua ma rukoilen".

EUKKO

"Jo Jooniasta vehjettä, sinä onneton, hingut."

Ja näytät haluavan labdaa (laikazein - fellaatiota)
lesboslaisten tapaan.

NUORI TYTTÖ

Tuskin koskaan sieppaat leikkikavereitani;
nuoruuttani et tuhoa etkä vie sitä mukanas.

Etujajo-oikeus

EUKKO

Laula niin paljon kuin haluat ja kurki kuin hilleri -
eihän kukaan mene ensin luoksesi ja jätä minua väliin!

NUORI TYTTÖ

Ei ainakaan hautajaisiini!

Se oli uusi [vitsi], oi vanha mätä!

EUKKO

Eipäs ollutkaan!

NUORI TYTTÖ

Miten kukaan voi sanoa eukolle jotain tuoretta?

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993).
Kreikan kansallisteatteri.

Dialogi

EUKKO

Ei minun vanhuuteni sinua satuta!

NUORI TYTTÖ

Mikäs sitten?

Enemmätkö poskipunasi ja valkolyijysi?

ENSIMMÄINEN EUKKO

Miksi jankkaat/väittelet (dialegei) kanssani?

NUORI TYTTÖ

Mitäs itse toljottelet?

Rakastettua odottamassa

ENSIMMÄINEN EUKKO

Minäkö?

Laulan itselleni Epigegeneestä, rakastetustani

NUORI TYTTÖ

Onko sinulla joku muu rakas kuin Geriatria (Geres)?

EUKKO

ENSIMMÄINEN EUKKO

Näetpä sinäkin, kun tulee pian luokseni.

Tuossapa jo itse onkin!

Sama nuori mies

NUORI TYTTÖ

Sinulta kuoleman oma, ei ainakaan mitään tarvitse!

EUKKO

Zeuksen kautta kylläpä, oi anorektikko/ nälkiintynyt (fthinulla)

NUORI TYTTÖ

Pian todistaa/näyttää itse - minäpä lähden pois!

(Vetäytyy ikkunasta.)

EUKKO

Niinpä minäkin, tiedän, että tässä asiassa minulla on sinua paljon suurempi ymmärrys/järki.

Episodi: Eukko, Epigenes, tyttö

Epigenes saapuu

EPIGENES

Kunpa saisi maata nuorikon kanssa

eikä pitäisi ensiksi pökkiä pystynokkaista vanhaa akkaa

Eihän vapaasyntyinen (eleutherō) voi moista kestää!

EUKKO ILMESTYY UUDESTAAN OVELLE

Kautta Zeuksen, sittenpä itket ja pökit!

Eihän tämä ole Khariksenen aikaista touhua.

[Kharis luultavasti kurtisaani tyrannian aikana]

Lain mukaan tämän tekeminen noudattaa oikeutta, jos elämme demokratiassa.

YLEISÖLLE.

Menenpä tiirailemaan, mitä hän lopulta aikoo tehdä.

Reino David Leveaux: Romeo and Juliet. Orlando Bloom ja Condola Rashad

Ikkunan alla

EPIGENES

Jumalat, kunpa saisin ainoastaan tuon kaunokaisen.
Olen hänestä juopunut, jota olen niin kauan kaivannut.

NUORI TYTTÖ ILMESTYY TAAS IKKUNAANSA

Harhautinpa sitä kirottua vanhaa eukkoa!
Hän on poissa kun luulee, että jäin sisälle.

NÄKEE EPIGENEEN

Mutta tässähän on itse se mies, josta puhuimme!

Julia (Dorothy Tutin) ja Romeo (Brian Murray) 1961, Royal Shakespeare Theatre. Kuva Angus McBean

Julkeampi esi-Julia

LAULAA EPIGENEELLELLE

Tännepä tänne näin, rakkaani, tänne luokseni
tule päälleni ja sänkykumppaniksi hyvänmielen yöhön!

Sillä kiihkeä eros minua ravisuttaa
noiden kiharroittesi vuoksi!

Omituinen (atopos) himon kaipuu (pothos) minussa möyrii ja
minua jäytää!

Päästä minut, anelen sinua, Eros,
laita hänet sänkyyni tulemaan!

Rivompi Romeo

EPIGENES LAULAA NUORELLE TYTÖLLE

Tänne näin, tänne näin, luokseni juokse tämä ovi avaamaan!

Tai maahan sorrun ikuisesti makaamaan.

Rakas, haluan syliisi hässimään takamuksesi tahtiin

Afrodite, miksi teet minut hulluksi hänestä?

Päästä minut, anelen sinua, Eros,

laita hänet sänkyyni tulemaan!

Eikä mikään sanomani voi ilmaista riittävässä määrin
pakottavaa tarvettani.

Mutta sinä, rakkaimpani, anon sinua avaamaan ja minut
vastaanottamaan, sinunhan vuoksi niin kärsin.

Kullattu hunajainen

Oi kultakirjoiltu oma hunajaiseni,
Afroditen nuppu,
Muusan mehiläinen,
Sulotarten lemmikki,
Sirouden kasvot!
Avaa ovesi, ota minut vastaan!
Sinunhan vuoksesi niin kärsin!

Minuako etsit?

EUKKO

Hei, mitä tämä koputus? Et kai vaan minua etsi?

EPIGENESEPIGENES Tuskinpa!

EUKKO Ja oveanikin hakkailit!

EPIGENES Tuhokseni se olisi!

EUKKO OSOITTAEN JÄYKKÄÄ FALLOSTA

No mitä olet vailla, kun saavut oikein soihdun kanssa?

EPIGENES

Olin etsimässä Runkkulan miestä.

EUKKO Ketä?

EPIGENES

No en sitä Kaikenpanijaa, jota varmaan odottelet!

Kaksikymppisten asiat!

EUKKO KÄY KIINNI NUORUKAISEEN

Kyllä vaan kautta Afroditen, haluat tai et!

EPIGENES PYRISTEELEE IRTI

Mutta yli kuusikymmenvuotiaiden asioita
nyt emme hoida, vaan olemme lykänneet ne tuonnemmas.

Viimeistelyvaiheessa ovat alle kaksikymppisten asiat.

[Oikeudenkäynneissä saatettiin käsitellä erikseen eri maksujen tapauksia ja lykätä
toisia]

EUKKO

Tätähän meno oli edellisen hallinnon aikana, sinä suloinen!

Nykyinen päätös on, että panette meidät ensi sijalle.

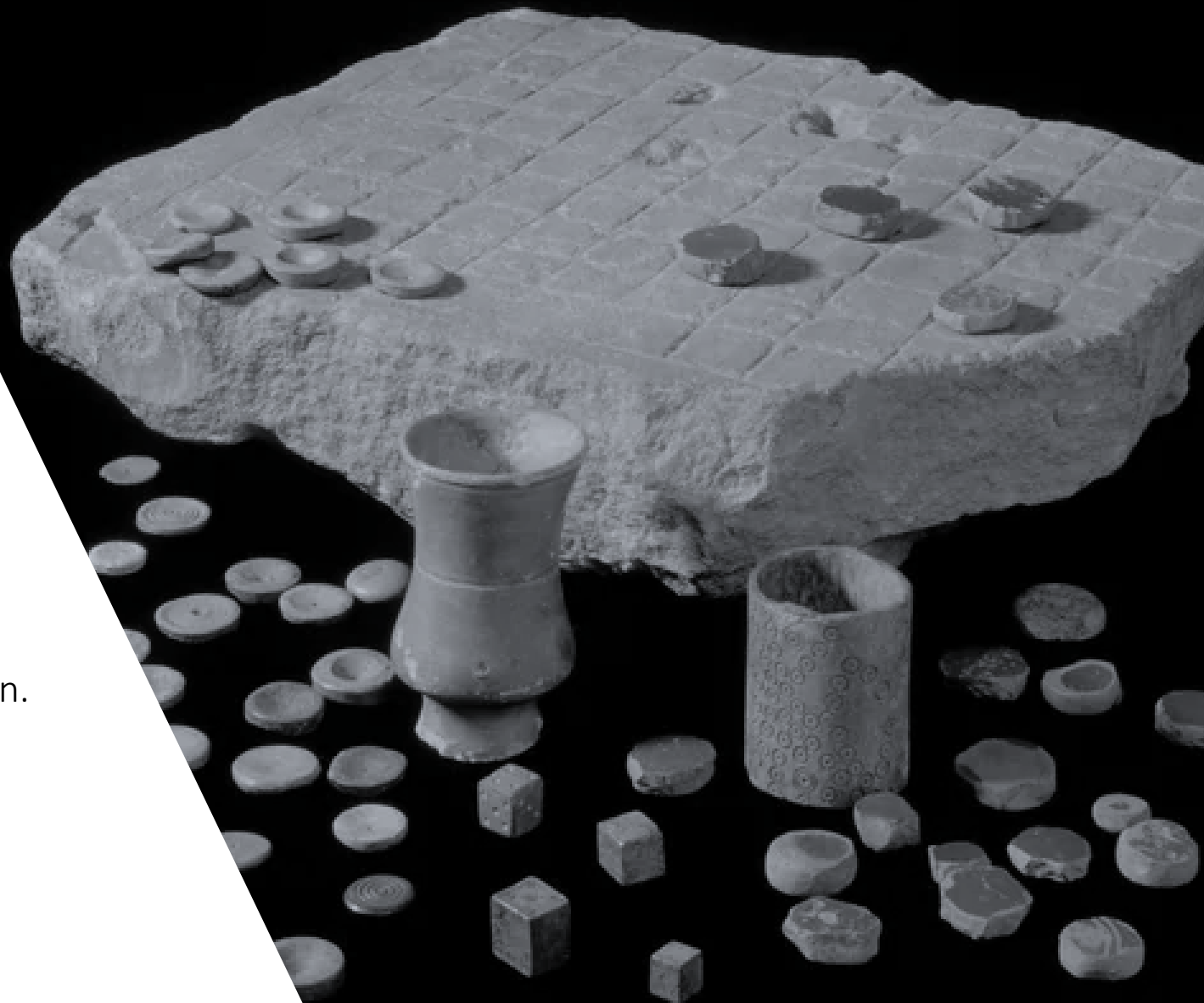
Pelin säännöt

EPIGENES

”Mikäli haluat”, kuten on sääntö lautapelissä (pettois).

EUKKO

Mutta et edes illallistanut lautapelin sääntöjen mukaan.

Koputtaa ovea

EPIGENES YRITTÄÄ PALATA NUOREN TYTÖN OVELLE

En tiedä, mistä puhut.

Tätä ovea minun on koputettava.

EUKKO

Vasta sitten, kun olet ensin koputtanut minun oveani.

EPIGENES

No en ole nyt lainaamassa jauhosiivilää.

[Asioiden lainaaminen naapureilta, jauhosiivilä, eukon valkaistut kasvot]

Anna suukko!

EUKKO

Tiedän, että olen rakastettu. Mutta hämmästyit vain kun löysit minut ovien ulkoa.

No, tuopa suusi tänne!

EPIGENES

Ei, oi hunajainen, pelkään rakastajaasi!

EUKKO Kenen vuoksi?

EPIGENES Maalareista parhaan.

EUKKO Kukas tämä on?

EPIGENES

Se, joka maalaa vainajia varten ruukkuja.
Menehän, ettei hän näe sinua oven suulla!

Tiedän mitä tahdot

EUKKO KAINONA

Tiedän kyllä, mitä tahdot!

EPIGENES

Tiedän myös, mitä tahdot, kautta Zeuksen –

EUKKO TARTTUU KIINNI

En, kautta Afroditen, joka minut tähän arpoi, en päästä sinusta irti!

EPIGENES

Olet järjiltäsi, eukko!

Takiainen

EUKKO

Puhut joutavia. Minä vien sinut peitteilleni!

EPIGENES

Miksi ihmeessä ostaa lihakoukkuja ämpäreitä varten,
kun voi tällaisen takertuvan eukon laskea alas ja kaivoista keräillä
ämpärit?

EUKKO

Älä laske pilaa kustannuksellani, onneton, vaan seuraa tänne luokseni!

Maattava on

EPIGENES

Mutta ei minun ole pakko, jollet ole maksanut minusta kaupungille viidessadasosaa [arvonlisäveroa]

[kyseessä luultavasti kaupungille orjien ostamisesta maksettu vero]

ENSIMMÄINEN EUKKO

Kyllä, kautta Afroditen, sinun tosiaankin täytyy, sillä nautin makaamisesta tuon ikäisten kanssa!

EPIGENES

Mutta minä kammoan maata tuon ikäisten kanssa, en suostu siihen koskaan!

EUKKO OTTAA ESIIN POPYRUSRULLAN

Mutta, kautta Zeuksen, tämä pakottaa sinut siihen!

EPIGENES

No mikä se on?

Äänestyspäätös

ENSIMMÄINEN EUKKO

Äänestyspäätös (fēfisma), jonka mukaan sinun on tultava luokseni.

EPIGENES

Lue se, mitä se sitten onkin!

EUKKO

No minäpä luen.

”Naiset ovat päättäneet, että jos nuori mies himoitsee nuorta naista, hänen ei tule nussia tätä ennen kuin on esipökkinyt ensiksi vanhaa eukkoa.

Ja mikäli nuori mies ei halua suorittaa esitökkimistä, vaan himoitsee nuorta naista, vanhemmilla naisilla olkoon lupa raahata rankaisutta nuorta miestä peniksestä kiinni pitäen”.

Prokr(o)ustes

EPIGENES

Oi voi minua! Tänään minusta tulee Prokr(o)ustes

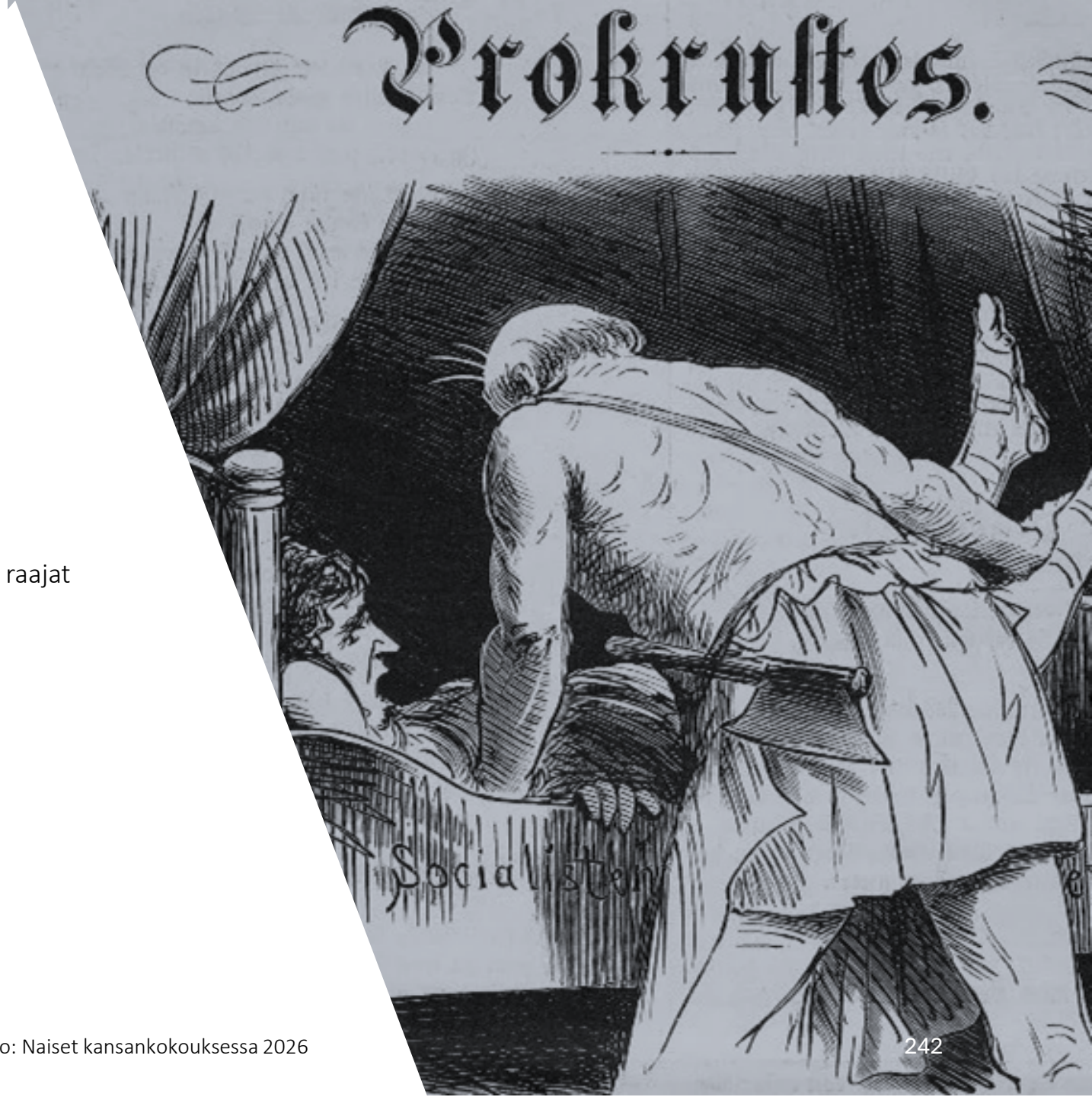
[Prokrustes – Esipökkijä - Prokroustes – Venyttäjä

Jälkimmäinen maantierosvo, joka sovitti venyttämällä tai katkomalla raajat vieraansa vuoteeseen.

Prokrusteen vuode – mielivaltainen epäsopiva normi]

EUKKO

Lakejammehan on noudatettava.

Takaaja? Kieltovala?

EPIGENES

Mutta entä jos joku samasta kylästä kotoisin oleva toverini tai ystäväni tulee ja takaa/vapauttaa minut?

[Jos joku väitti toista orjaksi, kolmas osapuoli saattoi vapauttaa tämän maksamalla takuun oikeudenkäyntiin asti]

EUKKO

Se ei päde/ole voimassa – kukaan mies ei saa enää ylittää medimnoksen arvoa.

[Medimnos = noin kolmen litran ohran arvo. Kielto etteivät naiset tai lapset saa tehdä kauppaa tätä suuremmilla summilla. Nyt kuitenkin miehilläkään ei rahaa tällaiseen]

EPIGENES

Eikö ole enää kieltovalaa (exōmosia)?

[Kieltovalalla saattoi välttää oikeudellisen tai julkisen velvollisuuden, esim. vannomalla, että on tietämätön (todistajana) tai sairas jne.]

EUKKO

Ei mitään [juridista] venkoilua (strofēs)!

Kauppamatkustaja

EPIGENES

Sittenpä esitän kauppamatkustajaa

[Kauppamatkustajat merillä saattoivat saada tuomiot erityisessä merioikeusistuimessa (nautodikai) ja sopivaan vuodenaikaan saaden näin lykkäystä oikeusjutun käsittelyyn]

ENSIMMÄINEN EUKKO

Itket ja esität!

EPIGENES

No mitäs sitten pitää tehdä?

ENSIMMÄINEN EUKKO

Seurata minua tänne luokseni.

EPIGENES

Onko minun pakko?

ENSIMMÄINEN EUKKO

Diomedeen pakko!

Morsian vai ruumis

EPIGENES

Siinä tapauksessa levitä ensin oreganoa vuoteelle ja aseta alustaksi neljä katkaistua viiniköynnöksen vartta, laita koristenauhat ja öljypullo viereen ja vie vesiastia oven eteen.

ENSIMMÄINEN EUKKO

Totta tosiaan, vielä ostat minulle myös [hää] seppeleen!

EPIGENES

Kyllä kautta Zeuksen – jos vaan löydän jostain vahasta tehdyn.
Sillä luulenpa, että sisällä murennet heti palasiksi.

Giorgos
Theodosiadis:
Ecclesiazusae
(1993). Kreikan
kansallisteatteri.

Minne viet?

NUORI TYTTÖ TULEE ULOS

Minne raahaat tätä
miestä?

EUKKO

Omanipa sisälle vien!

Oidipus

NUORI TYTTÖ

Oletko aivan suunniltaan; hänellä ei ole tarpeeksi ikää maata sinun ikäisesi kanssasi, olet hänelle pikemmin äiti kuin vaimo.

Jos te panette toimeen tuon lain, täytätte koko maan Oidipuksilla!

EUKKO PUI NYRKKIÄÄN TYTÖLLE

Senkin umpi-inhottava tyyppi, kateudesta tuon perusteen keksit! Mutta minä sinulle kosten!

[Vetäytyy taloonsa]

Paksu palkinto

EPIGENES NUORELLE TYTÖLLE

Kyllä, kautta Zeus Pelastajan!

Suloisista suloisin minkä palveluksen teitkään kun vapautit
minut tuosta eukosta.

Siitä hyvästä anna sinulle illalla suuren paksun palkinnon!

Episodi: Toinen eukko

Toinen eukko

TOINEN EUKKO NUORELLE TYTÖLLE

Hei, Hei, minne sinä lakien vastaisesti tuota
raahaat, vaikka lain kirjain/kirjoitettu sanoo, että pitää
maata ensin minun kanssani?

EPIGENES

Oi voivoi minua kurjaa!

Mistä esiin putkahdit, kirotuista kirotuin?

Tämä karmeushan on vielä edellistä tuhoisampi!

TOINEN EUKKO

Astelepa tänne!

Laki raahaa

EPIGENES NUORELLE TYTÖLLE

Älä anna tämän minua raahata, pyydän sinua!

TOINEN EUKKO HEILUTTAA POPYRUSRULLAANSA

Enhän minä, vaan laki sinua raahaa!

EPIGENES

Eipäs, vaan jokin Empusa, täynnä verta vuotavia rakkuloita!

[Empusa muotoa muuttava hirviö]

TOINEN EUKKO

Seuraa vaan minua nynny/pehmo – saavu tänne, äläkä hölise!

Euaion

EPIGENES

Hei kuule, anna nyt minun ensin mennä asioille ja kerätä rohkeutta; muuten pääset näkemään, kun yhtäkkiä turautan jotain kellertävää, pelosta

TOINEN EUKKO

Kävele vaan rohkeasti! Sisällä saat kakkia.

EPIGENES

Pelkäänpä, että sitä tulee enemmän kuin haluan.

Mutta kaksi takuuta talletan, ne ovat kelvollisia.

[Joku vitsi – mikä?]

TOINEN EUKKO

Älä minulle ala tallettaa ...!

Episodi: Kolmas eukko

Minne menossa?

KOLMAS EUKKO

Minne olet menossa
tuon kanssa?

EPIGENES

En ole menossa –
minua raahataan!

Mutta paljon hyvää
sinulle, kuka oletkin, jos
säästä minut tuholta.

Kolmas eukko

EPIGENES

Oi Herakles, oi Panit, oi Korybantit, oi Dioskuurit,
tämä kauhistus on vielä paljon tuhoisampi!
Mutta anelen, sanokaa mikä tämä asia oikein on!

Onko se apina täynnä valkolyijyä
vai kuolleiden joukosta noussut eukko?

KOLMAS EUKKO

Älä minua pilkkaa, vaan seuraa tänne!

Ecclesiazusae (1956)

Vetokilpa

TOINEN EUKKO

Tännepäs!

KOLMAS EUKKO

Ja minähän en päästä sinua
koskaan!

TOINEN EUKKO

En minäkään!

EPIGENES

Revitte minut kahtia, karmeat
tuhoalaiset!

Ecclesiazousae (2015). Ohajus Y. Bezos, kuva M.Stafylidou

Kuka ensin?

TOINEN EUKKO HEILUTTAA POPYRUSRULLAA

Minuahan sinun täytyy seurata, lain mukaan!

KOLMAS EUKKO

Eipä, jos toinen vielä rumempi eukko ilmaantuu.

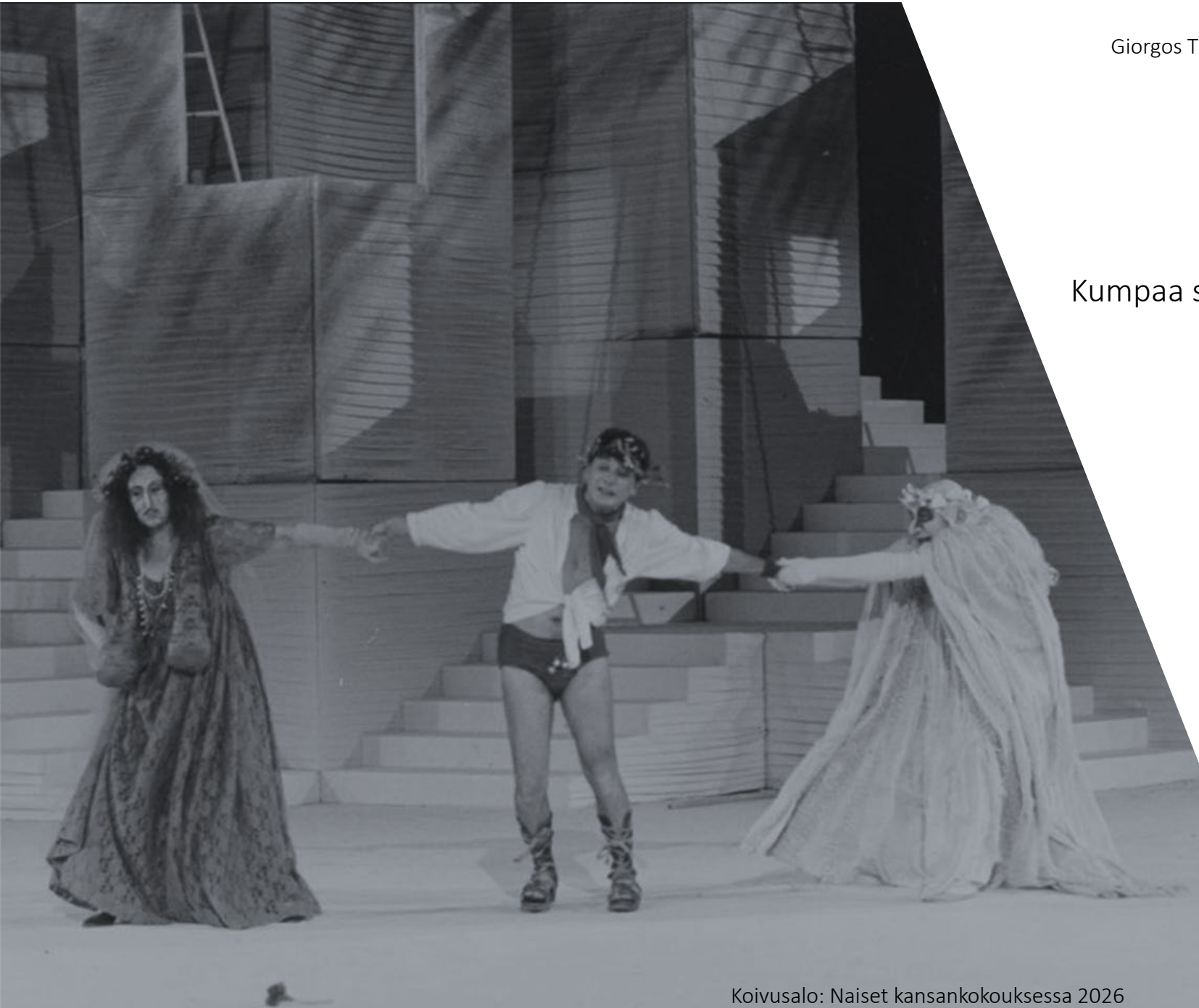
EPIGENES

Jos siis tapatte minut ensin kurjalla tavalla,
miten pääsen tuon kaunottaren luokse?

TOINEN EUKKO

Se on sinun pohdintasi, mutta tämä sinun on nyt
tehtävä!

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993). Kreikan kansallisteatteri.

Kumpi?

EPIGENES

Kumpaa siis ensiksi täytyy panna, jotta vapautuisin?

KOLMAS EUKKO VETÄÄ KOVEMMIN

Etkö tiedä? Tule tänne!

EPIGENES

No päästäköön tämä sitten minut!

TOINEN EUKKO

Tulehan tänne luokseni!

EPIGENES

Jos tämä vain päästää.

KOLMAS EUKKO

Vaan enpä päästä, kautta Zeuksen!

TOINEN EUKKO

En minäkään!

Lautturit

EPIGENES

Olisipa ongelma jos lauttoreiksi ryhtyisitte

KOLMAS EUKKO

Miten niin?

EPIGENES

Matkustajat riuhtoisitte kappaleiksi!

TOINEN EUKKO

Ole hiljaa ja tule tänne luokseni!

KOLMAS EUKKO

Ei kautta Zeuksen, vaan minun!

Yhden airon taito

EPIGENES

Selvästi tämä asia on hoidettava noudattaen Kannonoksen ehdottomaa säädöstä: minun on pantava kahden välissä pidettynä.

[Kannos puhuja perisalaissotien aikana, joka ehdotti ateenaa vastaan rikkojien kahlehtimista ja kahden vartijan kiinni pitämistä oikeusistunnon aikana]

Mitenköhän pystyn nuo soutelemaan yhdellä airolla

TOINEN EUKKO

Mainiosti, heti kun olet syönyt kulhon helmihyasintteja!

Yksi vai kaksi

EPIGENES

Oi voivoi minua pahaonnista! Ovelle minua jo raahataan!

TOINEN EUKKO TARTTUU KIINNI, RAAHAUTUU MUKANA

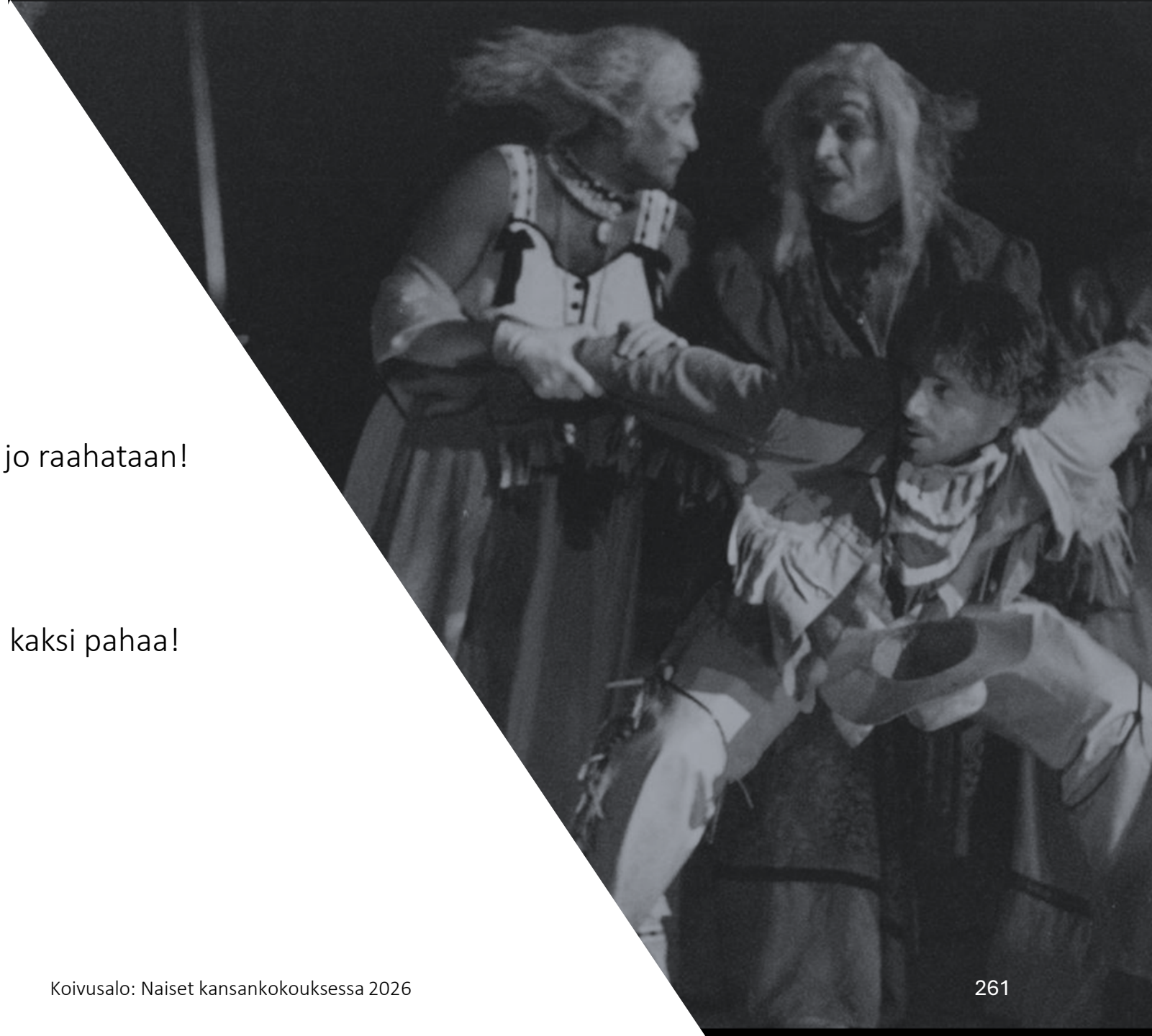
Et voi tehdä enempää, rojahdan kanssasi!

EPIGENES

Älä, jumalten nimeen! Parempi on yksi kuin kaksi paha!

KOLMAS EUKKO

Kylläpä kautta Hekaten, halusit tai et!

Kova kohtalo

EPIGENES LÄHETYYS KOLMANNEN EUKON TALOA

Voi minua kolmasti onnetonta, jos mätää naista

täytyy naida koko yön ja päivän,

ja kun olen tästä vapautunut, niin sitten
iljetystä, jolla on jo kuolonkankeus leuoissa.

Enkö ole pahaonninen? Kova on kohtalo,
kautta Zeus Pelastajan, epäonnisella miehellä,
joka joutuu samaan kammioon tuollaisten
petojen kanssa!

Manalaan meno

Mutta jos kenties koen kovia koettelemuksia
näiden kahden hutsun käsissä tänne purjehtiessani,
haudatkaa minut aivan sisääntulon suulle,
ja tämä eukko yläpuolelle, hautani päälle
Peittäkää hänet elävältä piellä, sitten jalkoihin
valakaa lyijyä nilkkojen ympärille,
päälle laitettavaksi, hautapytyksi.

Eksodus

Giorgos Theodosiadis: Ecclesiazusae (1993). Kreikan kansallisteatteri.

Palvelijatar

PALVELIJATAR SAAPUU HIPRAKASSA

Oi siunattu kansa,
onnellinen (eudaimōn) maamme ja itse emäntäni (despoina) kaikkein
siunatuin (makariōtatē)
kuten te kaikki ovellamme seisovat naapurit ja kansanjoukot
ja myös minä palvelija, pää hajusteilla parfymoituna, hyvätuoksuisilla, oi
Zeus!

Thasoksen viini

Mutta kaikki nämä tuoksut ylittää Thasoksen viiniruukkujen sisältö.

Nehän pysyvät päässä pitkän ajan, kun kaikki muu haihtuu ilmaan ja lentää pois; niinpä ovat selvästi parhaimpia, paljon parempia, oi jumalat!

Sekoita sitä puhtaana ja se ilahduttaa läpi yön, jos valitsette sen, missä on eniten aromia.

Mutta, kertokaa naiset, missä on isäntäni – ei vaan emäntäni mies – on!

KUORONJOHTAJATAR

Pysy tässä odottamassa niin parhaiten löydät. Ja tuossahan jo tulee illallisille!

Blepyros saapuu

PALVELIJATAR Oi siunattu isäntä, kolmasti onnellinen!

BLEPYROS Minäkö?

PALVELIJATAR

Sinäpä juuri, kautta Zeuksen, eikä kukaan muu mies!

Sillä kukapa olisi onnekkaampi kuin sinä,
joka ainoana yli kolmesta kymmenestä tuhannesta kansalaisesta
ei ole vielä saanut illallista?

BLEPYROS TAI KUORO

Selvästi olet maininnut onnen omiman ihmisen.

PALVELIJATAR

Minne olet menossa?

BLEPYROS

Olen menossa illallisille.

Khioksen viiniä jäljellä

PALVELIJATAR

Kautta Afroditen, selvästi kaikista muista viimeisimpänä!

Mutta silti vaimosi käski kerätä sinutkin
ja tuoda mukaanani samoin kuin nämä tyttöset.

YLEISÖLLE

Khioksen viiniä on jäänyt jäljelle,
ja muuta hyvää. Niinpä älkää aikailko,
ja jos joku katsojista sattuu olemaan suopea,
ja jos joku tuomareista ei katso toiseen suuntaan,
tulkaa mukaamme, sillä kaikkea on tarjolla.

Illalliselle

BLEPYROS

Mutta mikset sano sitä kaikille jalomielisesti,
jättämättä ketään pois ja kutsu vapaasti/avokätisesti
vanhukset, nuorukaiset ja poikaset!

Sillä illallinen on valmistettu – aivan kaikille – kun poistuvat koteihinsa.

Minä kiiruhdan nyt illallisille, onhan minulla tämä kaunis soihtu.

[Soihtu vai erektio?]

KUORONJOHTAJA

Miksi sitten vitkuttelet etkä ota näitä vietäviksesi? Samalla kun laskeudutte
sinne, minä laulan jotain sävelmää, illallisen pohjustukseksi

Vihjeitä tuomareille

KUORONJOHTAJA YLEISÖLLE

Mutta haluan antaa vähän vihjeitä tuomareille:

Viisaat (sofois) arvostelkoon (krinein) muistaen viisaudet (sofon) ja naurusta nauttivat arvostelkoon (krinein) sen mukaan mikä nauratti niinpä siis lähes kaikkia käsken äänestämään minua;

Reilu arvostelu

KUORONJOHTAJA

Älkää myöskään laskeko arpaonneamme –
sitä että vedimme ensimmäisen –
syyksemme, vaan muistaen kaikkea tätä
teidän ei pidä vanhoa väärää valaa, vaan
tuomaroida kuorot aina reilusti,
eikä kehnojen kurtisaanien tapaan muistaa
aina ainoastaan viimeisintä.

Spyros A. Evangelatos. Ecclesiazusae 1969.

Tanssiin

KUORONJOHTAJA

Hei hei, nyt on aika, rakkaat naiset, jos tosiaan
aiomme toimia niin kuin pitää, on vähitellen
hivuttauduttava illallisille.

[Blepyrokselle]

Kreetalaiseen tapaan jalkojasi siis liikuttele sinäkin.

BLEPYROS

Sitä teenkin koko ajan!

KUORONJOHTAJA

Nyt myös näiden taipuisien <tyttöjen kuuluu tanssia
kevyesti>

sutjakoin jaloin, rytmin tahtiin.

Tarjolla tänään!

KUORONJOHTAJA

Pianhan tulee tarjolle

matala-lautanen-haipala-koirahai-pää-jämä-pistävä-
pohjustuskastike-silfion-suolattu-hunaja-kaadettu-rastas-ja-
toinenkin-kyyhkystä-seassa-tipusen-paahtio-kanaakin-pyrstöstä-
jäniksen-osia-viinissä-keitetty-rustoja-herkkuna.

[lopadotemakhoselakhogaleokraniroleipsanodrimupotrimmatsilphioturomelitokatakek
humenokikhlepikossuphophattoperisteralektruonoptekephalliokigklopeleiolagōosiraio
baphētraganopterugn]

Antiikin kreikan pisin sana, 170 kirjainta ja 79 tavua. Noin 8 ruokalajia.

Kun nyt kuulit tämän, ota kiireen vilkkaa kulhosi! Sitten pöly
nouskoon jaloistasi ja ota puuroa jälkiruuaksi!

BLEPYROS

Siellä kai jo ahmitaan

Spyros A. Evangelatos. Ecclesiazusae 1969.

Euoi, euai

PALVELIJATAR JA TYTÖT LÄHTEVÄT TANSSIMAAN BLEPYROKSEN
PERÄSSÄ

KUORONJOHTAJA

Nostakaa ylös, iai, euai!

Kohta saamme illallista, euoi, euai,

euai,

kuin voittajat:

euai, euai, euai, euai!

Loppu

